

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про фінансові послуги та діяльність з надання фінансових послуг

Зміст

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
Стаття 1. Визначення термінів.....	3
Стаття 2. Сфера дії Закону	7
Стаття 3. Законодавство про діяльність на фінансовому ринку.....	7
РОЗДІЛ ІІ. ФІНАНСОВІ ТА СУПРОВІДНІ ПОСЛУГИ.....	7
Стаття 4. Види фінансових та супровідних послуг	7
Стаття 5. Принципи надання фінансових та супровідних послуг та здійснення діяльності з надання таких послуг.....	8
Стаття 6. Права клієнта.....	9
Стаття 7. Право клієнта на інформацію	9
Стаття 8. Реклама фінансових послуг	11
Стаття 9. Договір про надання фінансових послуг.....	12
Стаття 10. Захист інформації про надання фінансової послуги	14
Стаття 11. Забезпечення збереження таємниці надання фінансової послуги	15
Стаття 12. Порядок розкриття Регуляторами інформації про надання фінансової послуги	16
Стаття 13. Відповідальність за порушення прав споживачів.....	17
РОЗДІЛ ІІІ. НАДАВАЧІ ФІНАНСОВИХ ТА СУПРОВІДНИХ ПОСЛУГ	18
Стаття 14. Діяльність з надання фінансових послуг	18
Стаття 15. Діяльність з надання супровідних послуг	19
Стаття 16. Діяльність з надання посередницьких послуг.....	20
Стаття 17. Відокремлені підрозділи та дочірні підприємства надавачів фінансових послуг	20
Стаття 18. Вимоги до надавачів фінансових послуг	21
Стаття 19. Структура власності.....	22
Стаття 20. Вимоги до капіталу особи, яка має намір здійснювати діяльність з надання фінансових послуг	22
Стаття 21. Організація системи управління і контролю.....	23

Стаття 22.	Зовнішній аудит	23
Стаття 23.	Вимоги до ведення бухгалтерського обліку.....	24
Стаття 24.	Вимоги до звітності	24
Стаття 25.	Аутсорсинг та аутстафінг.....	24
Стаття 26.	Об'єднання учасників ринку фінансових послуг	25
Стаття 27.	Саморегульвні організації учасників ринку фінансових послуг	26
Стаття 28.	Повноваження об'єднання учасників ринку фінансових послуг та СРО	28

РОЗДІЛ ІV. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ З НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ТА СУПРОВІДНИХ ПОСЛУГ 28

Стаття 29.	Загальні засади державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг	28
Стаття 30.	Регулятори, їхня співпраця та координація діяльності	30
Стаття 31.	Реєстри учасників ринку фінансових послуг	31
Стаття 32.	Авторизація	31
Стаття 33.	Нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг	32
Стаття 34.	Пруденційний нагляд.....	33
Стаття 35.	Нагляд за ринковою поведінкою	33
Стаття 36.	Нагляд на консолідованій основі.....	34
Стаття 37.	Інспектування	36
Стаття 38.	Кредитний реєстр Національного банку України.....	36
Стаття 39.	Коригувальні заходи та заходи впливу.....	38
Стаття 40.	Припинення діяльності з надання фінансових послуг	39

РОЗДІЛ V. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ 39

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

1) **авторизація** – визначена законом процедура допуску до здійснення діяльності з надання фінансових послуг або діяльності з надання супровідних послуг;

2) **аутсорсинг** – передавання з метою оптимізації витрат і процесів на договірній основі іншим особам робіт або функцій (процесів) надавача фінансових послуг, які виконуються його штатними працівниками;

3) **аутстафінг** – залучення надавачем фінансових послуг персоналу іншої компанії для виконання роботи або функцій (процесів)

4) **афілійована особа**– юридична особа, у статутному капіталі якої фінансова установа має істотну участь або яка має істотну участь у статутному капіталі фінансової установи;

5) **ділова репутація** – відомості про відповідність діяльності юридичної або фізичної особи, у тому числі керівників юридичної особи та власників істотної участі у такій юридичній особі, вимогам закону, діловій практиці та професійній етиці, а також відомості про порядність, професійні та управлінські здібності фізичної особи;

б) **дочірня компанія**– юридична особа, яка контролюється іншою юридичною особою (материнською компанією);

7) **значний вплив на управління або діяльність юридичної особи** - пряме та/або опосередковане володіння однією особою самостійно чи спільно з іншими особами акціями, часткою в статутному капіталі або правом голосу за акціями, часткою в статутному капіталі юридичної особи в розмірі від 10 до 50 відсотків та/або незалежна від формального володіння можливість здійснення такого впливу на управління чи діяльність юридичної особи;

8) **істотна участь** – пряме та/або опосередковане володіння однією особою, самостійно чи спільно з іншими особами, 10 і більше відсотками статутного капіталу та/або права голосу, часток, акцій, паїв юридичної особи або незалежна від формального володіння можливість значного впливу та/або контролю управління діяльності юридичної особи. Особа визнається власником опосередкованої істотної участі незалежно від того, чи здійснює така особа контроль прямого власника участі в юридичній особі або контроль будь-якої іншої особи в ланцюгу володіння корпоративними правами такої юридичної особи;

9) **клієнт** – особа, яка отримує або має намір отримати фінансову послугу;

10) **колективна придатність** — наявність у членів колегіального органу управління надавача фінансових послуг спільних/сукупних знань, навичок, професійного та управлінського досвіду в обсязі, необхідному (достатньому) для розуміння усіх аспектів діяльності надавача фінансових послуг, адекватної оцінки ризиків, на які такий надавач фінансових послуг може наражатися, прийняття виважених рішень, а також забезпечення ефективного управління та контролю за діяльністю надавача фінансових послуг в цілому з урахуванням покладених на такий орган законом, статутом та його внутрішніми документами функцій;

11) **контролер**– фізична або юридична особа, щодо якої не існує контролерів - фізичних осіб, яка має можливість здійснювати вирішальний вплив на управління або діяльність юридичної особи шляхом прямого та/або опосередкованого володіння самостійно або спільно з іншими особами часткою в юридичній особі, що відповідає еквіваленту 50 чи більше відсотків статутного капіталу та/або голосів юридичної особи, або незалежно від формального володіння здійснювати такий вплив на основі угоди чи будь-яким іншим чином;

12) ключовий учасник юридичної особи — це будь-яка:

1) фізична особа, яка володіє часткою у статутному капіталі (акціями) такої юридичної особи, і при цьому:

i. якщо юридична особа має більше ніж 20 учасників – фізичних осіб, ключовими учасниками вважаються 20 учасників – фізичних осіб, частки яких є найбільшими;

ii. якщо однакові за розміром частки (пакети акцій) у статутному капіталі юридичної особи належать більше ніж 20 учасникам – фізичним особам, ключовими учасниками вважаються всі фізичні особи, які володіють частками (пакетом акцій) у розмірі двох і більше відсотків у статутному капіталі такої юридичної особи;

2) юридична особа, яка володіє часткою (пакетом акцій) у розмірі двох і більше відсотків у статутному капіталі такої юридичної особи;

3) будь-яка особа, яка здійснює вплив на юридичну особу незалежно від формального володіння, у тому числі, але не лише, через трасти, фонди, які не є юридичними особами, інші правові утворення подібного характеру. При цьому,

i. для трастів – це особа, яка управле активами трасту відповідно до умов договору або довірчого документа, або є засновником трасту або вигодоодержувачем (вигодонабувачем) або особа, яка передає майно (майнові права) в управління трасту на користь вигодонабувачів, а також будь-яка інша особа, яка фактично координує господарську діяльність трасту та/або має можливість здійснювати контроль над трастом прямо та/або опосередковано або незалежно від формального володіння;

ii. щодо фонду, інших правовідносин, які за своєю суттю є подібними до трастів, – це будь-яка особа, яка здійснює функції, подібні або аналогічні до тих, що перелічені в пункті (i) цього пункту вище.

13) контроль – пряме та/або опосередковане володіння однією особою самостійно або спільно з іншими особами акціями, часткою в статутному капіталі або правами голосу за акціями, часткою в статутному капіталі юридичної особи в розмірі від 50 відсотків, та/або незалежна від формального володіння можливість здійснення такого впливу на управління чи діяльність юридичної особи;

14) корпоративне управління – система відносин між учасниками, органами управління надавача фінансових послуг та іншими зацікавленими особами, яка забезпечує організаційну структуру та механізми, через які визначаються цілі надавача фінансових послуг, способи досягнення цих цілей, а також здійснюється моніторинг їх виконання. Корпоративне управління визначає спосіб розподілу повноважень і відповідальності між органами управління, а також способи прийняття ними рішень;

15) кредит – кошти, які надаються надавачем фінансових послуг у позику особі на визначений строк і на платній основі;

16) ланцюг володіння корпоративними правами юридичної особи - інформація про склад ключових учасників юридичної особи, яка включає інформацію про ключових учасників першого і кожного наступного рівня володіння корпоративними правами юридичної особи;

17) ліцензія – запис у реєстрі, створеному у відповідності до норм статті 32 цього Закону, який здійснюється Регулятором в порядку і на умовах, визначених спеціальними законами та його нормативно-правовими актами, на підставі якого надавачі фінансових послуг мають право надавати фінансові послуги (у визначеному Регулятором порядку також може бути надана надавачу фінансових послуг у паперовій формі);

18) макропруденційні інструменти – вимоги та обмеження, що застосовуються до фінансової системи в цілому або окремих груп учасників ринку фінансових послуг з метою запобігання та мінімізації системних ризиків для фінансової стабільності;

19) **материнська компанія** – юридична особа, яка контролює іншу юридичну особу (дочірню компанію);

20) **надавач супровідних послуг** – юридична особа (а у випадках, прямо визначених законодавством – фізична особа або фізична особа-підприємець), яка має право надавати супровідні послуги, визначені у частині 2 статті 4 цього Закону;

21) **надавач фінансових послуг** – фінансова установа або інша юридична особа (а у випадках, прямо визначених законом – фізична особа-підприємець), яка має право надавати фінансові послуги відповідно до цього Закону;

22) **небанківська фінансова група** – група юридичних осіб, які мають спільного контролера (крім банку), що складається з двох або більше фінансових установ, у якій фінансові установи, інші ніж банк, здійснюють переважну діяльність.

Переважна діяльність у групі здійснюється фінансовими установами, іншими ніж банк, якщо середньоарифметичне значення активів за останні чотири звітних квартали таких фінансових установ становить 50 і більше відсотків сукупного розміру середньоарифметичних значень активів усіх фінансових установ, що входять до цієї групи, за цей період.

Розрахунок переважної діяльності небанківської фінансової групи здійснюється Регулятором щороку станом на 1 січня у порядку, визначеному цією статтею;

23) **особи, які виконують ключові функції**, – головний бухгалтер; працівники, відповідальні за здійснення фінансового моніторингу, внутрішнього аудиту; інші особи, віднесені до таких, що виконують ключові функції, спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регуляторів;

24) **посередник** – фізична особа, фізична особа-підприємець або юридична особа, що надає посередницькі послуги, пов'язані із наданням фінансових послуг;

25) **посередницькі послуги** – послуги юридичних осіб, фізичних осіб чи фізичних осіб - підприємців, в тому числі брокерів та агентів, пов'язані з підготовкою, пропонуванням, укладанням та виконанням (супроводом) договорів про надання фінансових послуг, одержанням платежів в межах цих договорів, а також інші послуги, визначені спеціальними законами;

26) **професійне судження** – вмотивований та обґрунтований висновок та/або оцінка Регулятора щодо фактів, подій, обставин, осіб, що ґрунтується на знаннях і досвіді працівників Регулятора, а також на комплексному та всебічному аналізі інформації та документів, поданих до Регулятора в межах передбачених законодавством процедур та отриманих Регулятором, у тому числі в результаті здійснення ним регулювання та нагляду за учасниками ринку фінансових послуг, а також інформації з відкритих джерел;

27) **пруденційні нормативи** – кількісні показники, які є обов'язковими для дотримання фінансовими установами, встановлені Регулятором з метою оцінки стану та виявлення потенційних ризиків у діяльності фінансових установ, а також мінімізації таких ризиків і своєчасного реагування на можливі негативні наслідки в діяльності таких осіб ;

28) **Регулятор** – Національний банк України або Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку згідно з розподілом повноважень, визначеним цим Законом;

29) **ризик-орієнтований підхід** - підхід, що застосовується Регулятором при здійсненні нагляду за надавачами фінансових послуг для визначення (виявлення), оцінки (переоцінки) та розуміння ризиків, притаманних діяльності таких надавачів фінансових послуг, а також вжиття відповідних пропорційних наглядових заходів для їх мінімізації з урахуванням профілю ризиків, суттєвості виявлених ризиків, розміру, особливостей діяльності, бізнес-моделі надавача фінансових послуг;

30) **ринок фінансових послуг** – сукупність учасників ринку фінансових послуг та відносин між ними, пов'язаних з наданням та споживанням фінансових та супровідних послуг;

31) **саморегульвна організація (СРО)**– неприбуткове об'єднання надавачів фінансових або супровідних послуг, якому було надано статус саморегульвної організації Регулятором та яке має повноваження, передбачені законами та нормативно-правовими актами Регулятора.

32) **спеціальні закони** – закони України, що регулюють окремі складові ринку фінансових послуг, особливості здійснення окремих видів діяльності з надання фінансових послуг, або визначають правовий статус Регуляторів,

33) **споживач фінансових послуг (споживач)** – фізична особа, яка отримує або має намір отримати фінансову послугу для задоволення особистих потреб, не пов'язаних із підприємницькою або незалежною професійною діяльністю;

34) **структура власності**– документально підтверджена система взаємовідносин фізичних та юридичних осіб, трастів, інших подібних правових утворень, що дає змогу визначити:

- 1) ключових учасників юридичної особи;
- 2) ключових учасників кожної юридичної особи у ланцюгу володіння корпоративними правами такої юридичної особи;
- 3) всіх осіб, які мають пряму та/або опосередковану істотну участь у такій юридичній особі;
- 4) взаємовідносини між усіма особами, зазначеними у пунктах 1-3 цього визначення.

35) **споріднена особа**– юридична особа, яка має спільних з фінансовою установою власників істотної участі.

36) **учасники ринку фінансових послуг**–надавачі фінансових та супровідних послуг, клієнти (в тому числі споживачі) та їх об'єднання, в тому числі СРО, а також інші учасники, визначені спеціальними законами;

37) **фінансова група**– банківська група, небанківська фінансова група;

38) **фінансова установа** – юридична особа, яка отримала ліцензію на здійснення діяльності з надання фінансових послуг, основним видом діяльності якої є діяльність із надання фінансових послуг. Не є фінансовими установами надавачі супровідних послуг, які одночасно не надають також фінансові послуги, незалежні фінансові посередники, що надають послуги з видачі фінансових гарантій в порядку та на умовах, визначених Митним кодексом України, а також інші особи, які отримали ліцензію на здійснення діяльності з надання фінансових послуг без набуття статусу фінансової установи;

39) **фінансова послуга** – операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах осіб, інших ніж надавач такої фінансової послуги.

2. Термін “ринки капіталу” вживається у значенні, визначеному Законом України “Про ринки капіталу та організовані товарні ринки”.

Термін “банківська група”, “банк” вживається у значенні, визначеному Законом України “Про банки і банківську діяльність”.

Термін “фінансові платіжні послуги” вживається у значенні, визначеному Законом України “Про платіжні послуги”.

Терміни “суб'єкт аудиторської діяльності” та “аудиторський звіт” вживаються у значенні, визначеному Законом України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”.

Термін «траст» вживається у значенні, визначеному Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»

Терміни “бухгалтерський облік”, “власний капітал”, “консолідована фінансова звітність”, “облікова політика”, “фінансова звітність”, “міжнародні стандарти фінансової звітності”, вживаються у значенні, визначеному Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”.

Стаття 2. Сфера дії Закону

1. Цей Закон регулює загальні засади створення і функціонування ринку фінансових послуг, діяльності надавачів фінансових та супровідних послуг, державного регулювання та нагляду за такою діяльністю, а також захисту прав клієнтів.

2. Дія цього Закону не поширюється на діяльність з надання фінансових послуг в Україні міжнародних організацій;

3. Спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора можуть визначатися особливості та/або винятки щодо державного регулювання здійснення діяльності з надання фінансових послуг:

1) юридичними особами публічного права, які не мають на меті одержання прибутку для його наступного розподілу між учасниками;

2) особами, що не є фінансовими установами, з надання послуг фінансового лізингу у випадку, коли об'єктом фінансового лізингу є лише продукція власного виробництва та особами, що не є фінансовими установами, і у яких фінансовий лізинг не є основним видом діяльності.

Стаття 3. Законодавство про діяльність на фінансовому ринку

1. Відносини, що виникають у зв'язку з функціонуванням ринку фінансових послуг регулюються Конституцією України, Цивільним кодексом України, цим Законом, спеціальними законами, а також прийнятими згідно з ними нормативно-правовими актами.

2. Відносини, що виникають у зв'язку із захистом прав споживачів фінансових послуг, регулюються законодавством про захист прав споживачів, з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом та законами України.

РОЗДІЛ II. ФІНАНСОВІ ТА СУПРОВІДНІ ПОСЛУГИ

Стаття 4. Види фінансових та супровідних послуг

1. Фінансовими є такі послуги:

- 1) страхування;
- 2) надання коштів у кредит;
- 3) залучення коштів, що підлягають поверненню;
- 4) фінансовий лізинг;
- 5) факторинг;
- 6) надання гарантій;

- 7) торгівля валютними цінностями;
- 8) фінансові платіжні послуги;
- 9) послуги на ринках капіталу;
- 10) послуги у сфері накопичувального пенсійного забезпечення.

2. До супровідних послуг належать:

- 1) посередницькі послуги;
- 2) допоміжні послуги.

Допоміжні послуги – послуги, пов’язані з фінансовими послугами або із здійсненням діяльності з надання фінансових послуг (крім посередницьких послуг), в тому числі консультування, експертно-інформаційні послуги, оцінка ризиків (в тому числі актуарного ризику) або платоспроможності, задоволення претензій, ідентифікація та верифікація осіб, збір та опрацювання документів, надання та передавання фінансової інформації, обробка даних, інкасація тощо.

3. Регулятори в межах розподілу повноважень, визначених цим Законом, мають право приймати рішення про:

1) належність або неналежність певних послуг чи операцій, які є фінансовими за визначенням цього Закону, до певного виду фінансових послуг, визначених частиною першою цієї статті;

2) про заборону надання певних послуг чи здійснення в їх межах операцій, які є фінансовими за визначенням цього Закону, але не передбачені цією статтею.

Стаття 5. Принципи надання фінансових та супровідних послуг та здійснення діяльності з надання таких послуг

1. Фінансові та супровідні послуги надаються, а діяльність з їх надання здійснюється, з урахуванням наступних принципів:

1) ведення діяльності з надання фінансових послуг з урахуванням притаманних фінансовій установі ризиків та зважене управління ними;

2) забезпечення кваліфікації керівників та працівників, достатньої для ведення ефективної та прозорої діяльності, дотримання стандартів надання фінансових та супровідних послуг, роботи з клієнтами;

3) забезпечення існування якісної системи корпоративного управління та внутрішнього контролю з метою забезпечення фінансової стійкості установи та дотримання вимог законодавства;

4) забезпечення стандартів належної ринкової поведінки та відсутності антиконкурентних практик;

5) забезпечення своєчасного надання клієнтам повної та достовірної інформації про послугу та про її надавача, ризики, пов’язані з певною фінансовою послугою чи продуктом, достатньої для прийняття свідомих рішень;

б) уникнення будь-яких форм введення клієнтів в оману, зловживань, маніпуляцій, тиску та примусу;

7) забезпечення захисту інтересів клієнтів та збереження їх активів;

8) забезпечення захисту і збереження інформації про надання фінансових послуг;

- 9) забезпечення відсутності будь-яких форм дискримінації клієнтів;
- 10) забезпечення ефективного контролю та уникнення можливого конфлікту інтересів;
- 11) здійснення чесного, неупередженого та відповідального надання фінансових послуг, спираючись на виявлення та задоволення реальних потреб клієнтів та їх фінансових можливостей;
- 12) здійснення комунікацій із клієнтами на основі взаємної довіри та індивідуального підходу до забезпечення їх потреб, включаючи надання консультацій і відповідей на їх звернення;
- 13) сприяння просвітницькій роботі з метою забезпечення обізнаності споживачів фінансових послуг, отримання ними навичок, знань та впевненості щодо розуміння ризиків, відповідальності та можливостей, пов'язаних із користуванням фінансовими послугами;
- 14) запровадження практик постійного вдосконалення діяльності та умов надання послуг шляхом застосування кращих ринкових практик;
- 15) уникнення випадків використання фінансових послуг для здійснення протиправної діяльності;
- 16) забезпечення ефективного механізму розгляду звернень споживачів фінансових послуг, захисту їх прав та врегулювання спорів;
- 17) забезпечення відкритих та прозорих відносин із Регулятором в межах законодавства, в тому числі своєчасне надання необхідної інформації.

Стаття 6. Права клієнта

1. Клієнт під час одержання фінансової послуги (укладення, зміни, виконання та припинення договору) має право на:

- 1) своєчасне отримання повної та достовірної інформації про фінансову послугу та про її надавача, достатньої для прийняття клієнтом свідомого рішення;
- 2) належну якість одержуваної фінансової послуги та обслуговування, в тому числі обслуговування державною мовою;
- 3) конфіденційність отримання фінансової послуги та збереження інформації про надання фінансової послуги;
- 4) захист своїх прав, в тому числі через відшкодування майнової та моральної шкоди, завданої внаслідок порушення його прав та інтересів, звернення до суду та інших уповноважених органів за захистом порушених прав, захист державною мовою;
- 5) відмову від одержання фінансової послуги.

2. Клієнт має інші права, установлені законом та договором.

Стаття 7. Право клієнта на інформацію

1. При зверненні клієнта до надавача фінансових послуг, посередника з метою отримання фінансової послуги, надавач фінансових послуг, посередник надає вичерпну інформацію про повний перелік фінансових послуг, що надаються, з'ясовує потребу клієнта та пропонує фінансову послугу, що відповідає потребі клієнта.

Надавач фінансових послуг, посередник зобов'язаний розкривати клієнтам визначену законодавством інформацію про умови та порядок його діяльності, що розміщується у місці надання послуг клієнтам та/або на власному веб-сайті надавача фінансових послуг. Така інформація повинна, зокрема, включати:

- 1) перелік послуг, що надаються надавачем фінансових послуг, порядок та умови їх надання;
- 2) вартість, ціну/тарифи, розмір плати (проценти) щодо фінансових послуг залежно від виду фінансової послуги;
- 3) інформацію про механізми захисту прав споживачів фінансових послуг.

На вимогу клієнта надавач фінансових послуг зобов'язаний в порядку, визначеному законодавством, надати таку інформацію:

- 4) відомості про фінансові показники діяльності надавача фінансових послуг та його економічний стан, які підлягають обов'язковому оприлюдненню;
- 5) перелік керівників надавача фінансових послуг та керівників його відокремлених підрозділів;
- 6) кількість акцій надавача фінансових послуг та розмір часток, які знаходяться у власності членів його виконавчого органу, а також структуру власності надавача фінансових послуг;
- 7) іншу інформацію, право на отримання якої визначено законом.

2. Перед укладенням договору про надання фінансових послуг надавач фінансових послуг, посередник зобов'язаний повідомити клієнта у письмовій або електронній формі, у тому числі шляхом надання клієнту доступу до такої інформації на власному веб-сайті надавача фінансових послуг, посередника про:

1) надавача фінансових послуг:

1) найменування (для фізичної особи - підприємця: прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові), місцезнаходження, контактний телефон і адреса електронної пошти надавача фінансових послуг адреса, за якою приймаються скарги споживачів фінансових послуг;

2) найменування посередника (за наявності);

3) відомості про державну реєстрацію надавача фінансових послуг;

4) інформацію щодо включення надавача фінансових послуг до відповідного державного реєстру;

5) інформацію щодо наявності в надавача фінансових послуг права на надання відповідної фінансової послуги;

6) контактну інформацію Регулятора, який здійснює державне регулювання щодо діяльності надавача фінансових послуг;

2) фінансову послугу - загальну суму зборів, платежів та інших витрат, які повинен сплатити клієнт, включно з податками, або якщо конкретний розмір не може бути визначений - порядок визначення таких витрат;

3) договір про надання фінансових послуг:

1) наявність у клієнта права на відмову від договору про надання фінансових послуг;

2) строк, протягом якого клієнтом може бути використано право на відмову від договору, а також інші умови використання права на відмову від договору;

3) мінімальний строк дії договору (якщо застосовується);

4) наявність у клієнта права розірвати чи припинити договір, права дострокового виконання договору, а також наслідки таких дій;

- 5) порядок внесення змін та доповнень до договору;
- 6) неможливість збільшення фіксованої процентної ставки чи зміни механізму обрахунку змінюваної процентної ставки за договором без письмової згоди споживача фінансової послуги;
- 4) механізми захисту прав споживачів фінансових послуг:
 - 1) можливість та порядок позасудового розгляду скарг споживачів фінансових послуг;
 - 2) наявність гарантійних фондів чи компенсаційних схем, що застосовуються відповідно до законодавства.
3. Інформація, що надається клієнту, повинна забезпечувати правильне розуміння суті фінансової послуги без нав'язування її придбання.
4. Надавач фінансових послуг під час надання інформації клієнту зобов'язаний дотримуватися вимог законодавства про захист прав споживачів.
5. Після припинення дії договору (в тому через завершення строку дії договору або його виконання) із наданням фінансової послуги, клієнт має право на отримання від надавача фінансових послуг інформації, яка стосується виконання сторонами договору своїх зобов'язань, встановлених договором.
6. Регулятор має право визначити мінімальний обсяг інформації, яка повинна надаватися клієнту щодо кожного виду фінансових послуг, якщо такий мінімальний обсяг інформації не встановлений законом.

Стаття 8. Реклама фінансових послуг

1. Поширення у будь-якій формі та у будь-який спосіб надавачами фінансових послуг (іншими особами від імені та/або за дорученням надавачів фінансових послуг) недобросовісної реклами про їх діяльність у сфері фінансових послуг, фінансові послуги, які ними надаються, умови отримання таких послуг забороняється.
2. Недобросовісною рекламою у сфері фінансових послуг вважається:
 - 1) реклама фінансових послуг без набуття особою, що їх надає, статусу фінансової установи чи без одержання нею права надавати відповідні фінансові послуги у порядку, передбаченому статтею 15 цього Закону та спеціальними законами, якщо законом для провадження діяльності з надання таких послуг передбачено набуття статусу фінансової установи чи одержання відповідного права;
 - 2) реклама фінансових послуг, надання яких на території України заборонено законом;
 - 3) реклама фінансових послуг, у якій інформація про умови надання фінансових послуг відсутня або:
 - а) зазначається шрифтом, розмір якого на 50 і більше відсотків менший за розмір шрифту, яким зазначена назва фінансової послуги, що рекламується;
 - б) оголошується більш як на 25 відсотків швидше за оголошення назви фінансової послуги, що рекламується;
 - в) зазначається шрифтом, розмір якого на 50 і більше відсотків менший за розмір шрифту, яким зазначене найменування надавача фінансових послуг, який надає фінансову послугу (у разі відсутності в рекламі назви фінансової послуги);

г) зазначається шрифтом, розмір якого на 50 і більше відсотків менший за розмір шрифту, яким зазначений знак для товарів і послуг (торговельна марка), що використовується надавачем фінансових послуг (у разі відсутності в рекламі назви фінансової послуги та найменування надавача фінансових послуг);

д) зазначається у спосіб, який ускладнює її візуальне сприйняття;

4) інша реклама у сфері фінансових послуг (у тому числі реклама фінансової послуги), яка вважається недобросовісною рекламою відповідно до Закону України “Про рекламу”, спеціальних законів та/або нормативно-правових актів Регулятора.

3. Перелік ознак, які можуть свідчити, що спосіб викладення інформації про умови надання фінансових послуг ускладнює її візуальне сприйняття, визначається Регулятором.

Стаття 9. Договір про надання фінансових послуг

1. Фінансові послуги надаються на підставі договору, який укладається відповідно до загальних норм цивільного законодавства.

2. Договір про надання фінансових послуг, якщо інше не передбачено спеціальним законом або нормативно-правовими актами Регулятора, повинен містити:

- 1) назву договору;
- 2) відомості про надавача фінансових послуг: найменування, адресу та інші реквізити;
- 3) відомості про клієнта, який отримує фінансову послугу:
- 4) прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), адреса проживання, індивідуальний номер платника податків (за наявності) - для фізичної особи, фізичної особи – підприємця,
- 5) найменування, номер за ЄДРПОУ та місцезнаходження - для юридичної особи;
- 6) найменування і відомості щодо змісту фінансової послуги, яка є предметом договору;
- 7) розмір фінансового активу, зазначений у грошовому виразі, строки його внесення та умови взаєморозрахунків;
- 8) строки, розмір, умови та порядок здійснення оплати за надану фінансову послугу;
- 9) строк дії договору;
- 10) порядок зміни умов і припинення дії договору;
- 11) необхідність отримання додаткових чи супутніх послуг надавача фінансових послуг та/або третіх осіб, пов'язаних з отриманням фінансової послуги (за наявності);
- 12) права та обов'язки сторін, відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору;
- 13) порядок та умови відмови від надання фінансової послуги (за наявності).

3. У договорі про надання фінансової послуги можуть бути зазначені інші умови, визначені законом та за домовленістю сторін.

4. Договір про надання фінансових послуг (крім послуг з торгівлі валютними цінностями та послуг з переказу коштів, якщо відповідні правочини повністю виконуються сторонами у момент їх вчинення і при проведенні відповідних операцій у суб'єкта первинного фінансового моніторингу не

виникає обов'язку здійснення ідентифікації та/або верифікації клієнта згідно із законом) укладається виключно в письмовій формі:

- 1) у паперовому вигляді;
- 2) у вигляді електронного документа, створеного згідно з вимогами, визначеними Законом України “Про електронні документи та електронний документообіг”;
- 3) в порядку, передбаченому законодавством про електронну комерцію.

5. Примірник договору, укладеного у паперовому вигляді, а також додатки до нього (за наявності) надаються надавачем фінансових послуг (посередником) клієнту одразу після його підписання, але до початку надання клієнту фінансової послуги.

Примірник договору, укладеного у вигляді електронного документа, та додатків до нього (за наявності) вважається отриманим клієнтом, якщо договір за домовленістю надавача фінансових послуг (посередника) і клієнта, або за вибором клієнта, направлений на електронну адресу клієнта чи направлений йому в інший спосіб, що дає змогу встановити дату відправлення.

Договір, укладений у вигляді електронного документа, та додатки до нього (за наявності) повинні містити відомості про клієнта, у тому числі зазначені ним контактні дані. Положення цього абзацу не застосовується до договорів, зазначених у пункті третьому частини четвертої цієї статті.

6. У разі якщо договір укладається шляхом приєднання, він складається з публічної частини договору та індивідуальної частини договору, підписанням якої клієнт приєднується до договору в цілому.

Публічна частина договору про надання фінансових послуг оприлюднюється та повинна бути доступною для ознайомлення клієнтів на власному веб-сайті надавача фінансових послуг, і надається клієнту за його вибором у спосіб, що дає змогу встановити дату надання, з використанням контактних даних, зазначених клієнтом. Усі редакції публічної частини договору повинні безстроково зберігатися на власному веб-сайті надавача фінансових послуг, із зазначенням строку їх дії. Положення цього абзацу не розповсюджуються на процес надання фінансової послуги за допомогою платіжного пристрою – в такому випадку публічна частина договору надається для ознайомлення клієнту на екрані такого платіжного пристрою.

Індивідуальна частина договору укладається з клієнтом у письмовій формі з обов'язковим зазначенням у такому договорі умов, передбачених частиною другою цієї статті. Якщо індивідуальна частина договору укладена в паперовому вигляді, примірник індивідуальної частини та додатки до неї (за наявності) надається клієнту одразу після його підписання, але до початку надання клієнту фінансової послуги. Примірник індивідуальної частини договору, укладеної у вигляді електронного документа, та додатки до неї (за наявності) вважається отриманим клієнтом, якщо такий примірник за домовленістю надавача фінансових послуг (посередника), і клієнта направлений клієнту на його електронну адресу або направлений клієнту за його вибором в інший спосіб, що дає змогу встановити дату відправлення. Примірник індивідуальної частини договору, укладеної у вигляді електронного документа, та додатки до неї (за наявності) повинні містити відомості про клієнта, у тому числі зазначені ним контактні дані. Положення цього абзацу не застосовується до договорів, зазначених у пункті третьому частини четвертої цієї статті.

Передбачені пунктом 3 частини четвертої цієї статті договори укладаються відповідно до цього Закону, а також з урахуванням особливостей та в порядку, визначеними Законом України “Про електронну комерцію”.

7. Зміни до договорів укладаються та надаються клієнту у тому ж порядку, що і відповідні договори, якщо інше не визначено таким договором або законом.

Обов'язок доведення того, що примірник договору (змін до договору) був переданий клієнту, покладається на надавача фінансових послуг.

8. Будь-які пропозиції надавача фінансових послуг клієнту про зміну істотних умов договору про надання фінансових послуг, у тому числі укладеного шляхом приєднання клієнта до договору, повинні здійснюватися у строки, встановлені договором, шляхом направлення надавачем фінансових послуг клієнту повідомлення у спосіб, що дає змогу встановити дату відправлення такого повідомлення.

Умови договору про надання клієнту пропозицій про зміну істотних умов договору в інший спосіб, ніж той, що дає змогу встановити дату відправлення повідомлення клієнту, а також про збільшення фіксованої процентної ставки, зміну механізму обрахунку змінюваної процентної ставки чи збільшення інших платежів за договором без письмової згоди клієнта є нікчемними.

9. Умови договору про надання фінансових послуг, що обмежують права клієнта порівняно з правами, встановленими законом, є нікчемними.

10. У разі виникнення неоднозначного тлумачення прав та обов'язків сторони за договором про надання фінансових послуг за участю споживача фінансових послуг, такі права та обов'язки тлумачаться на користь такого споживача.

11. Надавачам фінансових послуг, забороняється в односторонньому порядку збільшувати розмір процентної ставки або інших платежів, передбачених договором або графіком погашення боргу, за винятком випадків, встановлених законом.

12. Підстави, порядок та правові наслідки припинення дії договорів про надання фінансових послуг визначаються цивільним законодавством, спеціальними законами, а також укладеними відповідно до них договорами.

13. Забороняється покладати на споживача фінансових послуг сплату будь-яких платежів, відшкодувань, штрафних санкцій за реалізацію ним права на відмову від договору, предметом якого є надання йому фінансової послуги, чи за дострокове розірвання (ініціювання дострокового розірвання) споживачем фінансових послуг такого договору, а також забороняється стягувати такі платежі, відшкодування, штрафні санкції.

Норми цієї частини не поширюються на договори із залучення коштів, здійснення накопичувального пенсійного забезпечення та страхування життя, які можуть передбачати сплату споживачу зменшеної суми відсотків та/або інших платежів у разі дострокового розірвання (ініціювання дострокового розірвання) таких договорів.

14. Підписанням договору у визначеній цією статтею спосіб клієнт підтверджує своє попереднє ознайомлення з достатньою інформацією щодо відповідної фінансової послуги для прийняття ним усвідомленого та економічно раціонального рішення щодо отримання такої фінансової послуги.

15. Спеціальними законами може встановлюватися інший порядок укладення договору між надавачем фінансових послуг, та його клієнтом.

Стаття 10. Захист інформації про надання фінансової послуги

1. Будь-яка інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відома надавачу фінансових або супровідних послуг в процесі його обслуговування (в тому числі при наданні фінансової або супровідної послуги) та/або взаємовідносин з клієнтом чи третіми особами при наданні фінансових послуг, а також інформація про діяльність надавача фінансових або супровідних послуг, отримана Регулятором під час здійснення нагляду, має бути захищеною від несанкціонованої передачі третім особам та не підлягає розголошенню, крім випадків, передбачених законом.

2. До такої інформації, зокрема, належить:

- 1) інформація про рахунки клієнта;
- 2) інформація про операції, які були проведені на користь чи за дорученням клієнта, вчинені ним правочини;

3) інформація про фінансово-економічний стан клієнта, а також будь-яка інша інформація, яка отримана надавачем фінансових послуг для прийняття рішення про надання фінансової послуги;

4) інформація системи охорони надавачів фінансових послуг та клієнтів, а також будь-яка інформація про коди (шифрування тощо), які використовуються надавачем фінансових або супровідних послуг для захисту інформації;

5) інформація про організаційно-правову структуру юридичної особи - клієнта, її керівників, напрями діяльності;

6) відомості стосовно комерційної діяльності клієнтів чи комерційної таємниці, будь-якого проекту, винаходів, зразків продукції та інша комерційна інформація;

7) інформація про надавачів фінансових послуг та їх клієнтів, що збирається під час здійснення нагляду (в тому числі банківського нагляду), валютного нагляду, нагляду (оверсайту) платіжних систем та систем розрахунків, а також перевірок з питань дотримання вимог законодавства, яке регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, законодавства України з питань застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій);

8) інформація про надавачів фінансових послуг чи їх клієнтів, отримана Регулятором відповідно до міжнародного договору або за принципом взаємності від органу нагляду за фінансовими установами іншої держави;

3. Положення цієї статті не поширюються на інформацію, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню. Перелік інформації, що підлягає обов'язковому оприлюдненню, встановлюється Регулятором.

4. Регулятор видає нормативно-правові акти з питань зберігання, захисту, використання та розкриття інформації про надання фінансової послуги, та надає роз'яснення щодо застосування таких актів.

5. Положення інших законів України щодо обсягу та порядку розкриття інформації про надання фінансової послуги, діють в частині, що не суперечить цьому Закону та спеціальним законам.

6. Спеціальними законами можуть встановлюватись особливості збору, захисту та розкриття інформації про надання фінансової послуги.

Стаття 11. Забезпечення збереження інформації про надання фінансової послуги

1. Надавачі фінансових послуг та Регулятор зобов'язані забезпечити збереження інформації про надання фінансової послуги шляхом:

- 1) обмеження кола осіб, що мають доступ до інформації про надання фінансової послуги;
- 2) організації спеціального діловодства з документами, що містять інформацію про надання фінансової послуги;
- 3) застосування технічних засобів для запобігання несанкціонованому доступу до електронних та інших носіїв інформації, які містять інформацію про надання фінансової послуги;
- 4) застосування застережень щодо збереження інформації про надання фінансової послуги та відповідальності за її розголошення в укладених договорах і угодах.

2. Керівники та працівники надавачів фінансових послуг та Регулятора, зобов'язані не розголошувати та не використовувати з вигодою для себе чи для третіх осіб інформацію про надання фінансової послуги.

3. Органи державної влади, юридичні та фізичні особи, які при виконанні своїх функцій, визначених законом, або наданні послуг надавачу фінансових послуг безпосередньо чи опосередковано отримали в установленому законом порядку інформацію про надання фінансової послуги, зобов'язані забезпечити збереження такої інформації, не розголошувати цю інформацію і не використовувати її на свою користь чи на користь третіх осіб.

4. Особи, винні в розголошенні інформації про надання фінансової послуги та/або її використанні на свою користь чи на користь третіх осіб, що заподіяло надавачу фінансових послуг, його клієнту або державі в особі Регулятора збитки, зобов'язані відшкодувати завдані збитки та/або моральну шкоду відповідно до закону.

5. Обмеження стосовно отримання інформації про надання фінансової послуги, передбачені цим Законом, не поширюються на службовців Регулятора або уповноважених ним осіб, які в межах повноважень, наданих законом, здійснюють функції нагляду (в тому числі банківського нагляду), валютного нагляду, нагляду (оверсайту) платіжних систем та систем розрахунків, а також перевірки фінансових установ з питань дотримання вимог законодавства, яке регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

6. Надавач фінансових або супровідних послуг має право надавати інформацію про надання фінансової послуги, юридичним та фізичним особам для забезпечення виконання ними своїх функцій або надання послуг надавачу фінансових або супровідних послуг відповідно до укладених між такими особами (організаціями) та надавачем фінансових послуг договорів, за умови, що передбачені договорами функції та/або послуги стосуються діяльності надавача фінансових послуг, яку він здійснює відповідно до закону. Надавач фінансових або супровідних послуг має право надавати інформацію про надання фінансової послуги, суду, третейському суду, міжнародному комерційному арбітражу, для захисту своїх прав та законних інтересів у справах, учасником у яких вона є, як в Україні так і за кордоном.

7. Спеціальними законами можуть встановлюватись особливості розкриття надавачами фінансових або супровідних послуг інформації, що становить таємницю надання фінансової послуги.

Стаття 12. Порядок розкриття Регуляторами інформації про надання фінансової послуги

1. Інформація щодо юридичних та фізичних осіб про надання фінансової послуги, розкривається Регуляторами у встановлених ними порядках:

- 1) на запит відповідної фізичної або юридичної особи, якої стосується така інформація;
- 2) за рішенням суду;
- 3) у інших випадках, визначених цією статтею.

2. Національний банк України має право надавати надавачам фінансових послуг доступ до інформації з кредитного реєстру Національного банку України, у порядку визначеному законом.

3. Регулятор має право розкривати органам державної влади інформацію про надання фінансової послуги та була зібрана ним під час виконання його функцій, якщо така інформація може свідчити про правопорушення та/або використовуватися для попередження, виявлення, припинення, розслідування правопорушень, притягнення винних осіб до відповідальності за їх вчинення.

4. Регулятор має право надавати органам державної виконавчої служби, приватним виконавцям для примусового виконання свої рішення про застосування надавача фінансових послуг або надавача супровідних послуг або філії іноземної фінансової установи заходу впливу у вигляді накладення штрафу, які відповідно до закону є виконавчими документами та містять інформацію про надання фінансової послуги. У такому разі органи державної виконавчої служби мають право розкривати

одержану від Регулятора інформацію про надання фінансової послуги, учасникам виконавчого провадження та особам, які залучаються до проведення виконавчих дій.

5. Регулятор відповідно до міжнародного договору України має право надавати інформацію про надання фінансової послуги, отриману при здійсненні нагляду за діяльністю надавачів фінансових або супровідних послуг, відповідному органу нагляду іншої держави, а також отримувати від такого органу нагляду іншої держави таку інформацію.

6. Регулятор для забезпечення виконання покладених на нього функцій та/або захисту своїх законних інтересів має право надавати інформацію про надання фінансової послуги та була зібрана під час виконання ним своїх функцій, юридичним та фізичним особам відповідно до укладених між такими особами та Регулятором договорів.

7. Регулятор має право надавати інформацію про надання фінансової послуги, суду для захисту своїх прав та законних інтересів у справах, учасником яких він є.

Стаття 13. Відповідальність за порушення прав споживачів

1. Ненадання, несвоєчасне надання споживачу фінансових послуг визначеної законодавством інформації про умови надання фінансових послуг або надання недостовірної інформації про фінансову послугу тягнуть за собою відповідальність, встановлену законом.

2. Регулятор застосовує до надавачів фінансових послуг штрафні санкції за такі порушення прав споживачів:

1) ненадання або надання не в повному обсязі споживачу фінансових послуг перед укладенням договору про надання фінансових послуг визначеної законом інформації про умови надання фінансових послуг в обсязі, передбаченому законодавством, або надання недостовірної інформації про таку послугу – у розмірі від 300 до 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожен випадок такого ненадання, надання не в повному обсязі чи надання недостовірної інформації;

2) ненадання за запитом споживача фінансових послуг проекту договору про фінансові послуги, якщо такий обов'язок передбачено законом, – у розмірі від 300 до 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожен випадок такого ненадання;

3) ненадання споживачу фінансових послуг у порядку, передбаченому частиною п'ятою статті 9 цього Закону, примірника договору про надання фінансових послуг та додатків до нього (за наявності) – у розмірі від 300 до 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожен такий випадок;

4) не проведення оцінки кредитоспроможності споживача перед укладенням договору про фінансову послугу, якщо її обов'язкове проведення передбачено законом, – у розмірі від 300 до 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожен такий випадок;

5) укладення договору про надання фінансових послуг не в письмовій формі (якщо укладення договору в письмовій формі передбачено законом) – у розмірі від 300 до 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожен такий випадок;

6) збільшення в односторонньому порядку фіксованої процентної ставки, зміна в односторонньому порядку механізму обчислення змінюваної процентної ставки або неповідомлення споживача у строк та порядку, встановлені законом, про зміну змінюваної процентної ставки – у розмірі від 500 до 800 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожен такий випадок;

7) неповідомлення надавачем фінансових послуг споживача про відступлення зобов'язання за договором про надання фінансової послуги, якщо обов'язковість такого повідомлення встановлена законом, – у розмірі від 300 до 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожен випадок такого неповідомлення.

РОЗДІЛ III.

НАДАВАЧІ ФІНАНСОВИХ ТА СУПРОВІДНИХ ПОСЛУГ

Стаття 14. Діяльність з надання фінансових послуг

1. Право надавати фінансові послуги мають лише фінансові установи та інші особи, які отримали ліцензію на здійснення діяльності з надання фінансових послуг, крім випадків, передбачених частиною другою цієї статті.

2. Фінансові установи на підставі відповідної ліцензії Регулятора здійснюють такі види діяльності з надання фінансових послуг:

- 1) банківську діяльність відповідно до Закону України “Про банки і банківську діяльність”;
- 2) діяльність страховика або спеціалізованого перестраховика відповідно до Закону України “Про страхування”;
- 3) діяльність кредитної спілки відповідно до Закону України “Про кредитні спілки”;
- 4) діяльність на ринках капіталу відповідно до Закону України “Про ринки капіталів та організовані товарні ринки”;
- 5) діяльність у сфері накопичувального пенсійного забезпечення відповідно до Закону України “Про недержавне пенсійне забезпечення”;
- 6) діяльність з надання фінансових платіжних послуг відповідно до Закону України “Про платіжні послуги”;

Діяльність інших надавачів фінансових послуг здійснюється у відповідності до Закону України “Про фінансові компанії”.

У випадках, визначених Законом України “Про платіжні послуги”, діяльність з надання фінансових платіжних послуг без необхідності отримання ліцензії можуть здійснювати:

- 1) філії іноземних платіжних установ, за умови їх авторизації Регулятором у визначеному ним порядку;
- 2) юридичні особи - резиденти, за умови їх авторизації у визначеному Законом України “Про платіжні послуги” порядку.

У випадках, визначених законами, переліченими в абзацах першому-другому цієї частини, Регулятор має право визначати спрощений порядок авторизації юридичних осіб, які мають намір надавати фінансові або супровідні послуги із використанням інноваційних технологій та інструментів, як надавачів фінансових або супровідних послуг без необхідності отримання ліцензії (строком до двох років) та встановлювати особливий режим їх діяльності..

3. Надавачі фінансових послуг мають право надавати фінансову послугу із залучення коштів, що підлягають поверненню у невизначеного кола осіб виключно у випадках, встановлених спеціальними законами.

Крім цього фінансові установи мають право залучати кошти:

- 1) учасників, акціонерів та афілійованих осіб фінансової установи – у будь-якій формі;
- 2) інших надавачів фінансових послуг, а також міжнародних фінансових організацій – у будь-якій формі;
- 3) юридичних та фізичних осіб – у формі безпроцентної позики (поворотної фінансової допомоги) або субординованого боргу.

Таке залучення коштів фінансовими установами не вважається наданням фінансової послуги, а його особливості встановлюються спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора.

Обмеження, передбачені цією частиною, не поширюються на емісію боргових цінних паперів фінансовою установою, в тому числі у разі здійснення публічної пропозиції облігацій, та їх обіг у порядку, визначеному Законом України “Про ринки капіталу та організовані товарні ринки” та нормативно-правовими актами Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, за умови відповідності критеріям, встановленим Регулятором.

4. Фінансові установи можуть здійснювати іншу господарську діяльність у випадках та з урахуванням обмежень, установлених цим Законом та спеціальними законами.

5. Діяльність з надання фінансових послуг повинна бути основним видом діяльності фінансової установи.

Діяльність з надання фінансових послуг є основною, якщо частка доходу від реалізації фінансових послуг за результатами попереднього звітного року становить 80 і більше відсотків загального обсягу чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Порядок дотримання вимоги щодо здійснення діяльності з надання фінансових послуг як основного виду діяльності фінансової установи та наслідки недотримання такої вимоги встановлюється нормативно-правовими актами Регулятора.

6. Перелік фінансових послуг, що можуть надаватись в межах окремих видів діяльності з надання фінансових послуг на підставі відповідної ліцензії (дозволу), можливість поєднання (суміщення) фінансових послуг в межах такої ліцензії (дозволу) визначається спеціальними законами та/або нормативно-правовими актами Регуляторів.

Надання інших фінансових послуг, крім включених до відповідної ліцензії (дозволу), забороняється.

7. У випадках, прямо установлених спеціальними законами або нормативно-правовими актами Регулятора, юридичні особи можуть надавати фінансові послуги на підставі ліцензії (дозволу) на надання фінансових послуг без набуття статусу фінансової установи.

Порядок надання фінансових послуг такими юридичними особами та вимоги до таких юридичних осіб визначаються Регулятором.

8. Договір, яким передбачається надання фінансової послуги особою, яка не відповідає вимогам, встановленим частиною першою цієї статті, є нікчемним.

9. Надавачі фінансових послуг можуть надавати супровідні послуги, якщо це не заборонено спеціальним законом.

10. Послуги з торгівлі валютними цінностями та інші фінансові послуги в іноземній валюті надаються за дотримання вимог, установлених Законом України “Про валюту і валютні операції” та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 15. Діяльність з надання супровідних послуг

1. Діяльність з надання супровідних послуг може підлягати реєстрації у випадках, установлених спеціальними законами та/або нормативно-правовими актами Регулятора. У таких випадках особа має право провадити діяльність, пов'язану з наданням супровідних послуг, лише протягом наявності чинного запису про неї у відповідному реєстрі, який ведеться відповідно до норм статті 31 цього Закону. Порядок внесення, зміни, призупинення та вилучення такого запису встановлюється спеціальними законами та/або нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Вимоги до надавачів супровідних послуг, та особливості здійснення ними відповідної діяльності, а також порядок здійснення нагляду за ними можуть встановлюватися спеціальними законами та/або нормативно-правовими актами Регулятора.

Стаття 16. Діяльність з надання посередницьких послуг

1. Діяльність з надання посередницьких послуг на ринку фінансових послуг здійснюють посередники, які можуть діяти як брокери або агенти.

Посередники можуть діяти за межами зареєстрованого місцезнаходження надавачів фінансових послуг, інтереси яких вони представляють.

2. Брокер – юридична особа або фізична особа-підприємець, яка від свого імені в інтересах надавача фінансових послуг здійснює за винагороду посередницьку діяльність стосовно надання лише тих фінансових послуг, право на надання яких має такий надавач фінансових послуг.

Брокер несе перед надавачем фінансових послуг відповідальність за повноту і достовірність даних, зібраних ним про клієнта.

3. Агент – фізична особа, фізична особа - підприємець або юридична особа, яка діє від імені та в інтересах надавача фінансових послуг і виконує частину його обов'язків за договором про надання фінансових послуг. Агент діє на підставі договору доручення із надавачем фінансових послуг.

4. У разі якщо посередник представляє інтереси декількох надавачів фінансових послуг одночасно, він має поінформувати про це клієнта перед початком отримання ним фінансової послуги та надати йому однаковий обсяг інформації щодо відповідних пропозицій усіх надавачів фінансових послуг, а також зобов'язаний не допускати їх дискримінації.

5. Інформація про посередників розміщується на їхніх власних веб-сайтах (за наявності) та на веб-сайтах надавачів фінансових послуг (щодо посередників, які діють в інтересах таких надавачів фінансових послуг).

6. Посередник діє виключно на підставі договору у письмовій формі, укладеного із надавачем фінансових послуг або іншим посередником.

7. Спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора можуть встановлюватися особливості діяльності посередників.

Стаття 17. Відокремлені підрозділи та дочірні підприємства надавачів фінансових послуг

1. Надавачі фінансових послуг мають право створювати відокремлені підрозділи (філії, відділення, представництва та інші) на території України, а також створювати (придбавати) та володіти дочірніми компаніями та відокремленими підрозділами на території інших держав.

2. Іноземні фінансові установи або інші юридичні особи, які відповідно до права іноземної держави мають право надавати фінансові послуги, можуть здійснювати свою діяльність з надання фінансових послуг на території України у формі та в порядку, установленими спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора.

3. Порядок та особливості створення (придбання) і діяльності дочірніх компаній (зокрема встановлення обмежень на здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг) та відокремлених підрозділів надавачів фінансових послуг, створених відповідно до частин першої-другої цієї статті, а також необхідність погодження їх створення (придбання) визначаються спеціальними законами та/або нормативно-правовими актами Регулятора.

Стаття 18. Вимоги до надавачів фінансових послуг

1. Надавачі фінансових послуг на момент звернення за отриманням ліцензії та протягом всього періоду провадження своєї діяльності з надання фінансових послуг повинні відповідати вимогам, установленим цим Законом, спеціальними законами та прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами Регулятора.

2. До надавачів фінансових послуг з урахуванням ризик-орієнтованого підходу можуть застосовуватися диференційовані підходи щодо здійснення регулювання і нагляду та вимоги щодо діяльності з надання фінансових послуг. Такі підходи та вимоги встановлюються спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора і повинні бути пропорційними ризикам, що притаманні діяльності надавача фінансових послуг та враховувати перелік фінансових послуг, що ним надаються, а також інші особливості діяльності відповідного надавача фінансових послуг, його розмір, системність, кількість та типи клієнтів тощо.

3. Вимоги щодо провадження діяльності з надання фінансових послуг можуть включати:

- 1) організаційні та операційні вимоги;
- 2) вимоги до залучення фінансування;
- 3) вимоги до пруденційних нормативів, у тому числі до їх розмірів та методики розрахунку;
- 4) макропруденційні інструменти, у тому числі граничне співвідношення основної суми кредиту та вартості забезпечення та граничне співвідношення суми обслуговування боргу та доходу позичальника;
- 5) вимоги до розміру, порядку формування, розрахунку, структури та буферів капіталу;
- 6) вимоги до джерел формування капіталу та порядку їх підтвердження та/або перевірки;
- 7) вимоги до стандартів оцінки кредитних, операційних, ринкових та інших суттєвих ризиків
- 8) вимоги до структури власності та оприлюднення відомостей про неї;
- 9) вимоги щодо набуття та збільшення істотної участі у фінансовій установі;
- 10) вимоги до власників істотної участі у фінансовій установі та інших учасників (акціонерів, членів);
- 11) вимоги до фінансових груп та їх учасників;
- 12) вимоги до пов'язаних з фінансовими установами осіб та особливостей операцій з ними;
- 13) кваліфікаційні вимоги до керівників фінансових установ та осіб, які виконують ключові функції у фінансових установах, в тому числі до їх професійної придатності та ділової репутації;
- 14) вимоги до корпоративного управління, систем внутрішнього контролю, комплаєнсу, управління ризиками, внутрішнього аудиту;
- 15) вимоги до страхування відповідальності;
- 16) вимоги до порядку відкриття та функціонування відокремлених підрозділів;
- 17) вимоги щодо дистрибуції фінансових послуг;
- 18) вимоги щодо порядку використання послуг з аутсорсингу чи аутстафінгу ключових функцій;
- 19) вимоги щодо ведення, надання та оприлюднення фінансової та іншої звітності;

- 20) вимоги щодо розкриття інформації і надання документів;
- 21) вимоги щодо належної ринкової поведінки, в тому числі щодо забезпечення захисту прав споживачів;
- 22) вимоги до приміщень, інформаційних систем, технічного та програмного забезпечення, інформаційної та фізичної безпеки;
- 23) вимоги до передачі портфелю договорів про надання фінансових послуг;
- 24) інші вимоги, показники, правила та умови, що обмежують ризики пов'язані із провадженням діяльності з надання фінансових послуг та/або спрямовані на забезпечення стабільності функціонування фінансової системи.

4. Спеціальними законами та/або нормативно-правовими актами Регуляторів можуть встановлюватися особливі вимоги та/або винятки з таких вимог щодо юридичних осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати фінансові послуги на підставі ліцензії (дозволу) Регулятора на надання фінансових послуг.

Стаття 19. Структура власності

1. Структура власності надавача фінансових послуг повинна відповідати вимогам щодо прозорості, а також іншим вимогам, установленим цим Законом, спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Надавач фінансових послуг зобов'язаний щорічно подавати до Регулятора відомості про свою структуру власності, а також повідомляти Регулятора про всі зміни структури власності надавача фінансових послуг у порядку, обсязі та строки, установлені Регулятором.

Власники істотної участі у надавачі фінансових послуг та ключові учасники у структурі власності надавача фінансових послуг зобов'язані надавати надавачу фінансових послуг інформацію та документи, необхідні для формування відомостей про структуру власності надавача фінансових послуг у встановлених Регулятором порядку, обсязі та строках.

3. Надавач фінансових послуг зобов'язаний оприлюднювати інформацію про структуру своєї власності та усі зміни до неї в обсязі та порядку, що визначаються Регулятором. Відомості про структуру власності надавачів фінансових послуг оприлюднюються на офіційних веб-сайтах Регуляторів.

4. Регулятор має право вживати заходи з метою встановлення відповідності структури власності вимогам законодавства, у тому числі запитувати інформацію та документи у надавача фінансових послуг, його ключових учасників та власників істотної участі, а також вимагати надання відповідних пояснень.

5. Порядок здійснення Регулятором контролю за дотриманням вимог щодо структури власності надавача фінансових послуг визначається нормативно-правовими актами Регулятора.

6. Вимоги цієї статті не застосовуються до кредитних спілок.

Стаття 20. Вимоги до капіталу особи, яка має намір здійснювати діяльність з надання фінансових послуг

1. Вимоги до мінімального розміру капіталу юридичної особи, яка має намір здійснювати діяльність з надання фінансових послуг, установлюються спеціальними законами та/або нормативно-правовими актами Регуляторів.

2. Капітал фінансової установи та/або юридичної особи, яка має намір здійснювати діяльність з надання фінансових послуг, повинен формуватися з підтверджених джерел.

3. Вимоги щодо джерел формування капіталу фінансової установи та/або юридичної особи, яка має намір здійснювати діяльність з надання фінансових послуг, та порядку їх підтвердження (перевірки) встановлюються спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регуляторів.

Стаття 21. Організація системи управління і контролю

1. Надавачі фінансових послуг повинні організувати та забезпечити належне функціонування систем корпоративного управління, внутрішнього контролю, в тому числі управління ризиками та внутрішнього аудиту, з урахуванням особливостей виду своєї діяльності, характеру і переліку послуг, які ними надаються, та ризиків, які властиві такій діяльності, а також особливостей, встановлених законами, що регулюють відносини у сфері діяльності суб'єктів господарювання відповідних організаційно-правових форм, спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Надавачі фінансових послуг та їх відокремлені підрозділи, у тому числі ті, що утворені та діють в іноземних державах, повинні дотримуватися вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

3. Керівники надавача фінансових послуг та особи, які виконують ключові функції, повинні відповідати кваліфікаційним вимогам, у тому числі щодо ділової репутації та професійної придатності, а також іншим вимогам, які встановлюються спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора.

4. Спеціальними законами та/або нормативно-правовими актами Регулятора можуть бути встановлені вимоги щодо колективної придатності членів наглядової ради та виконавчого органу фінансових установ і порядок проведення Регулятором її оцінки, з урахуванням особливостей виду діяльності фінансової установи, характеру і обсягів послуг, які нею надаються, а також ризиків, які властиві такій діяльності.

5. Регулятор погоджує на посади (у тому числі попередньо) керівників фінансових установ та осіб, які виконують ключові функції, у випадках, визначених спеціальними законами та у порядку, визначеному спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора.

Стаття 22. Зовнішній аудит

1. Надавач фінансових послуг зобов'язаний забезпечити проведення щорічного аудиту фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктом аудиторської діяльності відповідно до спеціальних законів, Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" та нормативно-правових актів Регуляторів.

2. Спеціальні закони можуть встановлювати також інші вимоги щодо необхідності аудиту фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктом аудиторської діяльності, в тому числі щодо предмету та обсягу такого аудиту.

3. Надавач фінансових послуг зобов'язаний у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Регулятора, надати Регулятору аудиторський звіт та інші документи за результатами аудиту. Надавач фінансових послуг та суб'єкт аудиторської діяльності зобов'язані надавати Регулятору на його вимогу пояснення, у тому числі письмові, з питань зовнішнього аудиту надавача фінансових послуг.

4. Регулятор має право вимагати від надавача фінансових послуг розширення предмета аудиту в порядку та обсягах, визначених нормативно-правовими актами Регулятора.

5. Керівники надавача фінансових послуг зобов'язані забезпечити умови для здійснення зовнішнього аудиту надавача фінансових послуг відповідно до вимог законодавства України та на

вимогу суб'єкта аудиторської діяльності надати звіти про проведені Регулятором перевірки надавача фінансових послуг та звіти зовнішнього і внутрішнього аудиту надавача фінансових послуг.

6. Суб'єкт аудиторської діяльності зобов'язаний повідомити Регулятора про виявлені під час проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг викривлення показників фінансової звітності, порушення та недоліки в роботі надавача фінансових послуг, що можуть призвести до його неплатоспроможності або невідповідності вимогам, установленим до діяльності надавача фінансових послуг.

7. Надавач фінансових послуг має право укласти договори на проведення аудиту річної фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності з тим самим суб'єктом аудиторської діяльності не більше ніж сім років поспіль.

8. Суб'єкт аудиторської діяльності зобов'язаний надати Регулятору на його вимогу робочі документи суб'єкта аудиторської діяльності з питань аудиту надавача фінансових послуг в порядку, встановленому нормативно-правовими актами Регулятора.

9. Суб'єкти аудиторської діяльності не несуть відповідальності за розкриття Регулятору інформації у випадках, визначених у цій статті.

Стаття 23. Вимоги до ведення бухгалтерського обліку

1. Надавачі фінансових послуг зобов'язані вести бухгалтерський облік та складати фінансову звітність відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні".

Стаття 24. Вимоги до звітності

1. Надавачі фінансових послуг, уповноважені особи фінансової групи зобов'язані подавати Регулятору:

- 1) фінансову звітність надавача фінансових послуг;
- 2) консолідовану та субконсолідовану звітність фінансової групи;
- 3) статистичні та звітні дані, інші ніж фінансова звітність;

2. Спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора встановлюються перелік форм звітності та/або вимоги до форм та розкриття інформації, періодичність та строки подання звітності, порядок подання та оприлюднення звітності.

3. Спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора може також встановлюватися обов'язок та порядок подання Регулятору звітності власників істотної участі у надавачі фінансових послуг.

4. У разі виявлення недостовірної фінансової звітності надавач фінансових послуг самостійно, або на вимогу Регулятора, протягом місяця з дня оприлюднення або з дня отримання такої вимоги Регулятора, зобов'язаний спростувати опубліковану недостовірну фінансову звітність у такий самий спосіб, у який вона була поширена, а також оприлюднити виправлену фінансову звітність.

5. Голова виконавчого органу (одноосібний виконавчий орган) та головний бухгалтер надавача фінансових послуг несуть відповідальність, установлену законодавством України, у разі подання Регулятору та/або оприлюднення недостовірної (неповної) фінансової звітності, а також недотримання порядку спростування такої звітності.

Стаття 25. Аутсорсинг та аутстафінг

1. Надавач фінансових послуг може залучати інших осіб (в тому числі іншого надавача фінансових послуг) для здійснення окремих видів своєї діяльності, а також виконання окремих

ключових процесів чи функцій, які забезпечують діяльність такого надавача фінансових послуг, на умовах аутсорсингу чи аутстафінгу.

Перелік таких видів діяльності, ключових процесів та функцій, порядок залучення третіх осіб до їх здійснення та вимоги до таких третіх осіб визначаються спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регуляторів.

2. Аутсорсинг чи аутстафінг здійснюється у спосіб, який не призводить до:

- 1) погіршення якості системи управління надавача фінансових послуг;
- 2) необґрунтованого підвищення операційного ризику;
- 3) виникнення конфлікту інтересів;
- 4) порушення вимог законодавства, у тому числі щодо безпеки та захисту інформації, захисту прав споживачів;
- 5) обмеження реалізації Регулятором функції нагляду за діяльністю надавача фінансових послуг;
- 6) неналежного виконання надавачем фінансових послуг своїх зобов'язань за договорами про надання фінансових послуг.

3. Договір аутсорсингу укладається у письмовій формі та повинен відповідати вимогам, встановленим Регулятором.

4. Істотні умови договору аутсорсингу повинні бути схвалені та наглядовою радою (у разі її відсутності - загальними зборами учасників) фінансової установи.

5. Фінансова установа зобов'язана вести облік договорів аутсорсингу, у визначеному Регулятором порядку.

6. Надавач фінансових послуг повинен повідомити Регулятора, у встановленому ним порядку і строки, про намір передачі третім особам чи залучення третіх осіб до здійснення окремих видів діяльності, процесів чи функцій, визначених у частині першій цієї статті, на умовах аутсорсингу чи аутстафінгу.

7. Положення цієї статті не поширюються на відносини надавача фінансових послуг з посередниками, які здійснюються відповідно до цього Закону, спеціальних законів та нормативно-правових актів Регулятора.

Стаття 26. Об'єднання учасників ринку фінансових послуг

1. Надавачі фінансових (незалежно від видів діяльності з надання фінансових послуг, які ними здійснюються) та супровідних послуг (в тому числі посередники), мають право на добровільних засадах об'єднуватися у асоціації чи об'єднання у порядку, визначеному законодавством.

2. До складу об'єднання учасників ринку фінансових послуг можуть входити юридичні особи, які не здійснюють діяльність з надання фінансових або супровідних послуг.

3. Порядок створення, правовий статус і правовий режим функціонування та припинення діяльності об'єднань учасників ринку фінансових послуг визначається законодавством.

4. Об'єднання учасників ринку фінансових послуг не є об'єктами нагляду з боку Регуляторів, крім випадків набуття таким об'єднанням статусу СРО відповідно до норм статті 27 цього Закону.

Стаття 27. Саморегулівні організації учасників ринку фінансових послуг

1. Об'єднання учасників ринку фінансових послуг набуває статусу СРО з дня його реєстрації Регулятором як СРО.

Вимоги до об'єднання учасників ринку фінансових послуг, порядок надання статусу СРО та позбавлення такого статусу встановлюється Регуляторами з урахуванням вимог цього Закону.

2. Одне об'єднання учасників ринку фінансових послуг може набути статус СРО за декількома видами діяльності на ринку фінансових послуг, при цьому за одним видом діяльності на ринку фінансових послуг може існувати лише одне СРО.

До складу СРО можуть входити лише надавачі фінансових або супровідних послуг, які здійснюють відповідний вид діяльності на ринку фінансових послуг.

3. Після надання об'єднанню учасників ринку фінансових послуг статусу СРО за певним видом діяльності на ринку фінансових послуг, всі надавачі фінансових послуг, які мають діючі ліцензії на ведення відповідного виду діяльності, повинні у тримісячний строк стати членами такої СРО та бути її членами протягом всього строку ведення ними відповідного виду діяльності.

4. Надавачі фінансових послуг, які отримали у встановленому законодавством порядку ліцензію на ведення виду діяльності на ринку фінансових послуг, за яким існує СРО, зобов'язані стати членами такої СРО протягом 30 робочих днів після отримання ними ліцензії та залишатись її членами протягом всього строку ведення ними відповідного виду діяльності.

5. Для набуття статусу СРО об'єднання учасників ринку фінансових послуг повинно подати до Регулятора документи та відповідати таким вимогам:

1) об'єднувати більше 75 відсотків учасників ринку фінансових послуг (за активами за результатами попереднього звітного року) за одним з видів діяльності на такому ринку фінансових послуг;

2) мати затверджені внутрішні документи СРО (внутрішні правила СРО, правила (стандарти) діяльності на ринку фінансових послуг, інші внутрішні документи СРО), які відповідають вимогам, визначеним Регулятором, для реалізації визначених статутом об'єднання функцій;

3) іншим вимогам, встановленим спеціальними законами та/або нормативно-правовими актами Регулятора.

6. Набуття об'єднанням учасників ринку фінансових послуг статусу СРО, вступ до нього, прийняття та реалізація правил, положень та інших документів СРО та внесення змін до них не належать до узгоджених дій суб'єктів господарювання відповідно до антимонопольного законодавства.

7. Нормативно-правовими актами Регулятора встановлюються:

1) вимоги щодо активів або власних коштів, достатніх для забезпечення статутної діяльності та функцій СРО;

2) вимоги щодо приміщень СРО, технічного та програмного забезпечення;

3) кваліфікаційні вимоги до керівників СРО щодо ділової репутації та професійної придатності;

4) вимоги щодо наявності системи корпоративного управління, внутрішнього контролю, аудиту та операційної діяльності СРО; та

5) вимоги щодо обміну інформацією між СРО та його членами, а також СРО та Регулятором (включаючи звітність).

8. Керівники та заступники керівників СРО, керівники структурних підрозділів СРО (а також їх родичі першого ступеня споріднення) не можуть:

1) перебувати у трудових відносинах із членами СРО чи Регулятора, бути членами їх керівних або наглядових органів;

2) надавати послуги відповідно до цивільно-правового договору членам СРО чи Регуляторам;

3) бути позаштатним працівником в юридичній особі, що є членом СРО, чи в Регуляторі або виконувати свої обов'язки на громадських засадах;

4) прямо або опосередковано бути пов'язаною особою члена СРО. Порядок визначення пов'язаних осіб визначається спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора.

Обмеження, встановлені цією частиною, поширюються на керівників та заступників керівників СРО та керівників структурних підрозділів СРО протягом одного року з моменту їх звільнення.

9. СРО зобов'язана дотримуватися вимог, установлених цією статтею, протягом всього строку її діяльності.

Особи, що знаходяться у трудових відносинах із СРО, зобов'язані уникати дій, що мають ознаки конфлікту інтересів, при взаємодії з членами СРО та Регулятором.

СРО зобов'язані з метою захисту інтересів своїх членів забезпечити рівність прав всіх членів СРО та уникати дискримінації членів СРО за будь-якою ознакою.

10. За результатами розгляду поданих об'єднанням документів Регулятор своїм рішенням надає об'єднанню учасників ринку фінансових послуг статус СРО та вносить відповідні відомості до реєстру.

11. Підставою для відмови в наданні статусу СРО є:

1) невиконання вимог цієї статті;

2) подання недостовірної, неправдивої та/або оманливої інформації.

12. Після усунення порушення (порушень), що були підставою для прийняття рішення Регулятором про відмову у наданні об'єднанню статусу СРО, таке об'єднання має право повторно подати документи, визначені законодавством, для набуття статусу СРО.

13. Позбавлення статусу СРО здійснюється за рішенням Регулятора у таких випадках:

1) на підставі відповідної заяви СРО;

2) невиконання СРО рішення Регулятора про усунення порушень та/або невиконання вимог, встановлених нормативно-правовими актами Регулятора, що регулюють діяльність СРО;

3) встановлення факту подання недостовірної, неправдивої та/або оманливої інформації при зверненні за отриманням реєстрації;

4) встановлення факту невідповідності СРО вимогам, встановленим для її реєстрації;

5) У разі, якщо за результатами здійснення нагляду виявлено, що СРО не належним чином здійснює функції, які на неї покладено, або не здійснювала таких функцій протягом шести місяців поспіль.

14. Регулятор здійснює нагляд за діяльністю СРО у відповідності до норм цього Закону та спеціальних законів, а також нормативно-правових актів Регулятора.

Стаття 28. Повноваження об'єднання учасників ринку фінансових послуг та СРО

1. Об'єднання учасників ринку фінансових послуг має такі повноваження:

1) впровадження норм професійної етики для членів об'єднання учасників ринку фінансових послуг;

2) розроблення і затвердження методичних рекомендацій щодо провадження певного виду діяльності на ринку фінансових послуг;

3) впровадження ефективних механізмів розв'язання спорів, пов'язаних з діяльністю членів об'єднання учасників ринку фінансових послуг;

4) моніторинг дотримання членами об'єднання учасників ринку фінансових послуг статуту, внутрішніх документів об'єднання учасників ринку фінансових послуг та норм професійної етики.

2. СРО, крім повноважень, зазначених у частині першій цієї статті, додатково має такі повноваження:

1) розроблення і затвердження обов'язкових для виконання членами СРО правил (стандартів) провадження відповідного виду діяльності на ринку фінансових послуг, за умови, що вони не суперечать нормам, які встановлені законодавством;

2) розроблення заходів, спрямованих на запобігання порушенням членами СРО норм законодавства та внутрішніх документів СРО;

3) застосування заходів дисциплінарного впливу до членів СРО у разі виявлення порушень статуту СРО, внутрішніх документів СРО.

3. Об'єднання учасників ринку фінансових послуг можуть виконувати інші повноваження, передбачені законом та/або статутом такого об'єднання.

4. СРО несе відповідальність за невиконання чи неналежне виконання покладених на неї повноважень у встановленому законодавством порядку.

РОЗДІЛ ІV.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ З НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ТА СУПРОВІДНИХ ПОСЛУГ

Стаття 29. Загальні засади державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг

1. Метою державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг є:

1) проведення єдиної та ефективної державної політики щодо регулювання діяльності з надання фінансових послуг;

2) захист прав та інтересів учасників ринку фінансових послуг;

3) забезпечення ефективності та цілісності ринку фінансових послуг, створення сприятливих умов для його розвитку та функціонування

4) створення умов для ефективної мобілізації і розміщення фінансових ресурсів учасниками ринку фінансових послуг

5) створення належного конкурентного середовища на ринку фінансових послуг та запобігання монополізації

- 6) забезпечення рівних можливостей для доступу до фінансового ринку
- 7) недопущення конфліктів інтересів
- 8) забезпечення фінансової стабільності та недопущення накопичення системного ризику в фінансовій системі
- 9) додержання учасниками фінансового ринку вимог законодавства України
- 10) контроль за прозорістю та відкритістю функціонування ринку фінансових послуг
- 11) сприяння інтеграції в європейський та світовий фінансові ринки

2. Державне регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг здійснюється Регуляторами шляхом:

- 1) ведення реєстрів надавачів фінансових та супровідних послуг;
- 2) авторизації діяльності з надання фінансових послуг та діяльності з надання супровідних послуг;
- 3) нормативно-правового регулювання діяльності з надання фінансових та супровідних послуг;
- 4) здійснення пруденційного нагляду та нагляду за ринковою поведінкою учасників ринку фінансових послуг (крім клієнтів та об'єднань учасників ринку фінансових послуг, які не є СРО);
- 5) макропруденційного регулювання, спрямованого на забезпечення фінансової стабільності та недопущення накопичення системних ризиків у фінансовій системі;

- б) застосування коригувальних заходів та заходів впливу;
- 7) проведення інших заходів, передбачених законодавством.

3. Регулятори при здійсненні державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг керуються принципами:

1) законності, який передбачає, що регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових послуг здійснюється Регуляторами відповідно до положень цього Закону та спеціальних законів;

2) співмірності (пропорційності), який передбачає, що регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових послуг має здійснюватися пропорційно, на основі ризик-орієнтованого підходу та враховувати обставини та умови конкретної ситуації (включаючи розмір юридичної особи, види здійснюваної нею діяльності та притаманні їй ризики, фінансовий стан юридичної особи та власників істотної участі в ній);

3) гарантування прав та інтересів суб'єктів господарювання, який передбачає:

- а) запобігання проявам корупції;
- б) встановлення достатнього строку для впровадження змін до нормативно-правових актів Регуляторів у сфері нагляду;

в) забезпечення можливості участі у встановленому законом порядку представників учасників ринку фінансових послуг в процесі прийняття Регуляторами рішень,;

4) відкритості та прозорості процесу нагляду, що забезпечується шляхом:

а) оприлюднення, з дотриманням режиму збереження інформації про надання фінансової послуги, у встановленому Регулятором порядку інформації щодо планування та результатів наглядової діяльності на сторінці Офіційного інтернет-представництва Регулятора; та

б) забезпечення доступності інформації у сфері нагляду відповідно до закону.

5) рівноцінності сутності та форми, який передбачає оцінювання Регуляторами правочинів, операцій, обставин та подій з точки зору їх економічного, правового та фактичного змісту;

б) об'єктивності та неупередженості здійснення нагляду, здійснення виїзного нагляду (інспектування) лише за наявності підстав та в порядку, що визначені законом та нормативно-правовими актами Регуляторів; та

7) плановості, пропорційності і системності нагляду, його орієнтованості на запобігання правопорушенням на ринку фінансових послуг.

4. Під час прийняття рішень у межах своєї компетенції Регулятор має право застосовувати професійне судження, яке формується з урахуванням таких принципів:

1) рівноцінності сутності та форми (оцінка правочинів, операцій, обставин та подій з точки зору їх суті та форми);

2) співмірності (пропорційності) (урахування обставин та умов конкретної ситуації, щодо якої формується професійне судження та приймається відповідне рішення (зокрема розмір учасника ринку фінансових послуг, складність, обсяг, види, характер здійснюваних ним операцій, організаційна структура учасника ринку фінансових послуг, профіль ризику учасника ринку фінансових послуг, особливості діяльності учасника ринку фінансових послуг, діяльність фінансової групи, до складу якої входить учасник ринку фінансових послуг, фінансовий стан учасника ринку фінансових послуг та власників істотної участі в ньому тощо);

3) обґрунтованого сумніву (здійснення додаткової/поглибленої перевірки/аналізу правочинів, операцій, обставин та/або подій, щодо яких формується професійне судження та приймається відповідне рішення, за наявності обґрунтованого сумніву щодо них); та

4) комплексного аналізу (дослідження всіх обставин та умов конкретної ситуації при формуванні професійного судження та прийнятті відповідного рішення).

Професійне судження може застосовуватись Регулятором під час будь-якої оцінки осіб, правочинів, операцій, обставин, подій (як за якісними, так і за кількісними параметрами), що здійснюється Регулятором в межах виконання покладених на них наглядових функцій, зокрема оцінки фінансового стану учасника ринку фінансових послуг, ризиків, притаманних його діяльності, життєздатності його бізнес-моделі, якості корпоративного управління в учаснику ринку фінансових послуг, його структури власності, ефективності систем управління ризиками та внутрішнього контролю, впливу ризиків і стрес-факторів на управління учасником ринку фінансових послуг, фінансову стабільність і захист інтересів його клієнтів та кредиторів.

Стаття 30. Регулятори, їхня співпраця та координація діяльності

1. Державне регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових послуг здійснюється:

1) щодо діяльності з надання фінансових послуг, за виключенням діяльності з надання фінансових послуг на ринках капіталу та у системі накопичувального пенсійного забезпечення, – Національним банком України;

2) щодо діяльності з надання фінансових послуг на ринках капіталу та діяльності у системі накопичувального пенсійного забезпечення – Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

2. Антимонопольний комітет України та інші державні органи здійснюють контроль за діяльністю учасників ринку фінансових послуг та отримують від них інформацію у межах повноважень, визначених законом.

3. Регулятори забезпечують співпрацю між собою згідно з положеннями цього Закону, в тому числі:

1) своєчасно повідомляють один одного про будь-які спостереження та висновки, а також обмінюються інформацією, які є необхідними для виконання покладених на них обов'язків;

2) мають право на отримання інформації з баз даних одне одного, які ведуться з метою регулювання діяльності з надання фінансових послуг.

3) проводять оперативні наради на вимогу одного з керівників цих органів. За результатами зазначених нарад складаються відповідні протоколи та/або укладаються міжвідомчі угоди. Рішення, які містяться у зазначених протоколах та угодах, обов'язкові для розгляду та впровадження кожним з Регуляторів;

4) співпрацюють між собою щодо забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг, у тому числі обмінюються інформацією щодо скарг споживачів, правопорушень на ринку фінансових послуг, осіб, притягнутих до відповідальності.

5) здійснюють нагляд на консолідованій основі за фінансовими групами, ініціюють один перед одним проведення перевірки або застосування заходів впливу до надавача фінансових або супровідних послуг, який є учасником фінансової групи, а також здійснюють обмін інформацією щодо учасників цих груп у визначеному ними порядку.

4. Регулятори співпрацюють з органами нагляду іноземних держав з метою здійснення нагляду на консолідованій основі та транскордонного нагляду.

5. Регулятори співпрацюють з Антимонопольним комітетом України з метою створення належного конкурентного середовища на ринку фінансових послуг та запобігання монополізації.

6. Співпраця відповідно до цієї статті здійснюється на підставі укладених договорів, меморандумів чи в інших формах, що не суперечать законодавству.

Стаття 31. Реєстри учасників ринку фінансових послуг

1. Регулятори ведуть реєстри надавачів фінансових послуг (відповідно до розподілу сфер регулювання, встановлених частиною першою статті 30 цього Закону), а також можуть вести інші реєстри учасників ринку фінансових послуг, в тому числі осіб, що здійснюють діяльність з надання супровідних послуг у випадках, встановлених спеціальними законами та/або нормативно-правовими актами Регуляторів.

2. Порядок ведення реєстрів учасників ринку фінансових послуг та оприлюднення інформації з них установлюється відповідними Регуляторами.

Стаття 32. Авторизація

1. Авторизація діяльності з надання фінансових послуг здійснюється шляхом її обов'язкового ліцензування (крім винятків, встановлених частиною другою статті 14 цього Закону), а діяльності з надання супровідних послуг – шляхом реєстрації, обов'язковість якої визначена спеціальними законами та/або нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Порядок ліцензування діяльності з надання фінансових послуг визначається спеціальними законами.

3. Порядок реєстрації надавачів супровідних послуг встановлюється спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регуляторів.

Стаття 33. Нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг

1. Регулятор в межах своїх повноважень здійснює нагляд за діяльністю з надання фінансових послуг відповідно до цього Закону, спеціальних законів та нормативно-правових актів Регулятора.

2. Регулятор здійснює такі види нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг:

1) пруденційний нагляд, який передбачає нагляд за дотриманням надавачами фінансових послуг обов'язкових пруденційних нормативів та інших вимог до їх діяльності, установлених законодавством;

2) нагляд за ринковою поведінкою,;

Регулятор здійснює нагляд на консолідованій основі, який передбачає нагляд за фінансовими групами з метою забезпечення стабільності фінансової системи та обмеження ризиків, на які наражається фінансова установа внаслідок участі у фінансовій групі, шляхом регулювання, моніторингу та контролю ризиків фінансової групи у визначеному нормативно-правовими актами Регулятора порядку.

3. Регулятор здійснює нагляд за діяльністю з надання фінансових послуг у формах безвиїзного нагляду (в тому числі безвиїзних перевірок) та інспекційних перевірок (інспектування) відповідно до цього Закону, спеціальних законів та нормативно-правових актів Регулятора.

4. Нагляд за провадженням діяльності на ринку фінансових послуг здійснюється Регулятором відповідно до ризик-орієнтованого підходу та на основі принципу пропорційності, з урахуванням особливостей виду діяльності на ринку фінансових послуг, характеру і обсягів послуг, які надаються, їх системного значення, та ризиків, які властиві такій діяльності. Пропорційний підхід до нагляду передбачає концентрацію уваги нагляду на більших за розміром, складніших за структурою надавачах фінансових послуг, ураховуючи їх профіль ризику і основні напрями діяльності.

Регулятор затверджує критерії, за якими визначається профіль ризику учасників ринку фінансових послуг та їх суспільну важливість, на підставі яких визначаються наглядові дії.

5. Наглядова діяльність Регулятора охоплює всіх учасників ринку фінансових послуг (крім клієнтів та об'єднань учасників ринку фінансових послуг, які не є СРО), їх відокремлені підрозділи, власників істотної участі та ключових учасників у структурі власності, афілійованих та споріднених осіб, фінансові групи, учасників фінансових груп на території України та за кордоном, установи іноземних учасників ринку фінансових послуг в Україні, осіб, які у встановленому цим Законом та спеціальними законами порядку надають учасникам ринку фінансових послуг послуги з аутсорсингу та аутстафінгу, а також інших юридичних та фізичних осіб у частині дотримання вимог цього Закону та спеціальних законів щодо здійснення діяльності з надання фінансових послуг та супровідних послуг.

6. Регулятор під час здійснення нагляду в межах своїх повноважень співпрацює з іншими державними органами та з відповідними органами нагляду за фінансовими установами іноземних держав, в тому числі при здійсненні нагляду за особами, що ведуть діяльність на фінансових ринках інших держав. Така співпраця відбувається згідно із законодавством на підставі укладених договорів, меморандумів чи інших документів.

7. Регулятор під час здійснення нагляду в межах своїх повноважень одержує безоплатно від надавачів фінансових та супровідних послуг, діяльність яких перевіряється, інформацію, документи та їх копії (на паперових носіях або в електронній формі), письмові пояснення з питань діяльності, які характеризують фінансові послуги, які надаються цією особою, та щодо дотримання ними законодавства.

8. Регулятор в межах своїх повноважень має право отримувати від державних органів та інших осіб інформацію, у тому числі конфіденційну, яка необхідна йому для цілей регулювання і нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг.

Державні органи, органи місцевого самоврядування, юридичні особи всіх форм власності, фізичні особи зобов'язані надавати Регулятору інформацію, необхідну для здійснення державного регулювання та нагляду, протягом десяти робочих днів з дня від дати отримання відповідного запиту, якщо інше не передбачено законом або самим запитом.

9. При здійсненні нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг Регулятор може користуватися послугами інших, у тому числі іноземних, юридичних та фізичних осіб на підставі окремих договорів.

Стаття 34. Пруденційний нагляд

1. Пруденційний нагляд здійснюється Регулятором з метою забезпечення стійкості та стабільності окремого надавача фінансових послуг зокрема та фінансової системи загалом, а також захисту інтересів клієнтів (в тому числі вкладників та інвесторів) і кредиторів надавачів фінансових послуг.

2. Пруденційний нагляд здійснюється шляхом:

1) оцінки та контролю рівня, характеру й особливостей ризиків об'єкта нагляду, в тому числі тих, які він створює для стабільності фінансової системи;

2) оцінки та контролю окремих видів діяльності (операцій) об'єкта нагляду, у тому числі визначення рівня безпеки та стабільності його операцій, виявлення недоліків та негативних тенденцій в його діяльності;

3) оцінки та контролю фінансового стану об'єкта нагляду, якості його корпоративного управління, систем управління ризиками і внутрішнього контролю;

4) перевірки достовірності статистичної та фінансової звітності об'єкта нагляду;

5) виявлення фактів здійснення ризикової діяльності, що загрожує інтересам клієнтів (в тому числі вкладників та інвесторів) та кредиторів об'єкта нагляду та запобігання здійсненню такої діяльності;

6) контролю та забезпечення дотримання об'єктом нагляду вимог законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів Регулятора, а також вимог, обмежень щодо його діяльності, установлених Регулятором.

Стаття 35. Нагляд за ринковою поведінкою

1. Нагляд за ринковою поведінкою здійснюється Регуляторами з метою захисту прав та інтересів клієнтів (в тому числі споживачів та інвесторів), а також надавачів фінансових та супровідних послуг, забезпечення ефективності та цілісності ринку фінансових послуг, прозорості та відкритості його функціонування, а також створення належного конкурентного середовища на ринку фінансових послуг та підвищення довіри до нього.

2. Нагляд за ринковою поведінкою здійснюється в тому числі шляхом контролю за дотриманням установлених Регулятором критеріїв та вимог щодо:

1) дотримання правил та стандартів надання фінансових послуг;

2) дотримання вимог законодавства та принципів щодо захисту прав клієнтів (в тому числі споживачів та інвесторів);

3) реклами фінансових послуг та операцій, маркетингових матеріалів та методів пропозиції та продажу фінансових послуг та продуктів, залучення посередників;

4) розкриття інформації, яка надається клієнтам (в тому числі споживачам та інвесторам) фінансових послуг до та під час надання фінансових послуг;

- 5) стандартів поведінки на ринку фінансових послуг, встановлених законом та/або нормативно-правовими актами Регуляторів;
- 6) прозорості діяльності на ринку фінансових послуг, в тому числі розкриття структури власності та інформації, яка розкривається відповідно до закону;
- 7) ділової репутації власників істотної участі фінансових установ та керівників надавачів фінансових послуг, а також інших кваліфікаційних вимог та професійних стандартів керівників та працівників;
- 8) саморегулювання діяльності учасників ринку фінансових послуг;
- 9) протидії злочинній діяльності та зловживанням на ринку фінансових послуг, в тому числі маніпулюванню та використанню інсайдерської інформації, протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, протидії конфліктам інтересів;
- 10) добросовісності конкуренції на ринку фінансових послуг.

3. Регулятор здійснює нагляд за дотриманням вимог законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, забезпечує реалізацію державної політики щодо захисту прав споживачів фінансових послуг у межах своєї компетенції, визначеної законом, у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Регулятора, зокрема:

- 1) розглядає звернення споживачів фінансових послуг (у тому числі щодо наявності в договорах умов, що обмежують права споживачів фінансових послуг);
- 2) здійснює контроль за дотриманням законодавства України про рекламу (в частині реклами фінансових послуг);
- 3) у разі виявлення, за результатами розгляду справ про порушення прав споживачів фінансових послуг, порушень вимог законодавства застосовує до надавачів фінансових та супровідних послуг заходи впливу та/або накладає на посадових осіб юридичної особи або фізичних осіб - підприємців, які надають фінансові або супровідні послуги, адміністративні стягнення;
- 4) перевіряє дотримання надавачами фінансових та супровідних послуг правил надання фінансових послуг та законодавства про захист прав споживачів;
- 5) узагальнює практику застосування законодавства з питань захисту прав споживачів фінансових послуг та публікує на своєму веб-сайті огляди;
- 6) забезпечує проведення роз'яснювальної роботи щодо захисту прав споживачів фінансових послуг.

Стаття 36. Нагляд на консолідованій основі

1. Національний банк України здійснює нагляд на консолідованій основі за фінансовими групами, переважна діяльність у яких здійснюється фінансовими установами, Регулятором яких є Національний банк України.
2. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку здійснює нагляд на консолідованій основі за фінансовими групами, переважна діяльність у яких здійснюється фінансовими установами, нагляд за якими здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.
3. Діяльність у фінансовій групі вважається переважною, якщо за останні чотири звітних квартали середньоарифметичне значення активів фінансових установ, нагляд за якими здійснює відповідний Регулятор, становить 50 і більше відсотків сукупного розміру середньоарифметичних значень активів усіх фінансових установ, що входять до цієї групи, за цей період.

4. Регулятор, з метою здійснення нагляду на консолідованій основі має право визначати в межах фінансової групи підгрупи, що складаються принаймні з двох фінансових установ, та здійснювати за ними нагляд на субконсолідованій основі.

5. З урахуванням особливостей видів діяльності учасників групи та самої групи, характеру і обсягів послуг, які надаються, їх системного значення, та ризиків, які властиві такій діяльності, Регулятори, відповідно до розподілу повноважень, передбаченого частинами першою - другою цієї статті, з метою здійснення нагляду на консолідованій основі, у своїх нормативно-правових актах, з урахуванням вимог цього Закону та інших законів, мають право встановлювати вимоги до фінансової групи, її підгруп зокрема щодо:

- 1) наявності ефективної системи корпоративного управління;
- 2) наявності ефективної системи управління ризиками;
- 3) наявності ефективної системи внутрішнього аудиту;
- 4) наявності облікових процедур, інформаційних систем, необхідних для забезпечення виконання вимог на консолідованій основі;
- 5) складання та порядку подання консолідованої та субконсолідованої звітності та іншої звітності або інформації;
- 6) достатності регулятивного капіталу учасників групи;
- 7) дотримання пруденційних нормативів та інших вимог, встановлених законодавством;
- 8) лімітів та обмежень щодо певних видів діяльності, у тому числі щодо діяльності на території інших держав;
- 9) визначення та встановлення вимог до відповідальної особи фінансової групи, порядок її погодження;
- 10) структури власності фінансової групи та розкриття інформації щодо неї;
- 11) інформації, яка подається до Регулятора, а також її обсягів, порядку розкриття та подання;
- 12) проведення аудиторської перевірки річної фінансової звітності учасників фінансової групи та річної консолідованої звітності фінансової групи

Фінансові групи та їх учасники зобов'язані дотримуватися вимог, установлених Регулятором.

6. Фінансові установи, за якими здійснює нагляд Національний банк України, та які є учасниками фінансової групи, за якою здійснює нагляд Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку відповідно до положень частини другої цієї статті, підлягають нагляду з боку Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку у межах консолідованого нагляду відповідно до закону.

Фінансові установи, за якими здійснює нагляд Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, та які є учасниками фінансової групи, за якою здійснює нагляд Національний банк України відповідно до положень частини другої цієї статті, підлягають нагляду з боку Національного банку України у межах консолідованого нагляду відповідно до закону.

7. Особа, яка має намір стати контролером фінансової групи через визначену нею уповноважену особу, зобов'язана повідомити про це Регулятора та надати йому відомості про таку фінансову групу, у тому числі структуру власності такої групи та види діяльності її учасників, у порядку, встановленому Регулятором.

8. Фінансова група та її учасники зобов'язані безоплатно надавати Регулятору інформацію, документи та письмові пояснення з питань їх діяльності, а в разі виявлення порушень законодавства

України, у тому числі нормативно-правових актів Регулятора, також копії документів у порядку, встановленому Регулятором.

9. Особливості здійснення нагляду на консолідованій основі можуть визначатися спеціальними законами та прийнятими на їх підставі нормативно-правовими актами Регулятора.

Стаття 37. Інспектування

1. Регулятор в межах своїх повноважень у сфері регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг має право проводити виїзні інспекційні перевірки діяльності осіб, які охоплюються наглядовою діяльністю Регулятора відповідно до частини п'ятої статті 33 цього Закону (об'єктів перевірки).

2. Перевірки можуть бути планові та позапланові. Планові виїзні перевірки об'єктів перевірки здійснюється відповідно до плану, складеного та затвердженого Регулятором на підставі ризик-орієнтованого підходу. Частота планових виїзних перевірок визначається спеціальними законами.

Регулятор затверджує критерії, за якими на підставі ризик-орієнтованого підходу визначає періодичність проведення планових інспекційних перевірок.

3. Порядок проведення перевірок та оформлення їх результатів визначається спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора.

Стаття 38. Кредитний реєстр Національного банку України

1. Національний банк України у визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України порядку створює та веде Кредитний реєстр з метою сприяння фінансовій стабільності, здійснення нагляду за фінансовими установами, що здійснюють діяльність з надання фінансових послуг, передбачених частиною другою цієї статті, та управління ними кредитним ризиком у межах реалізації державної політики з питань національної безпеки України в економічній сфері.

2. Фінансова установа, що здійснює кредитні операції (далі в цій статті - кредитор) подає до Кредитного реєстру інформацію про здійснені ним щодо боржника кредитні операції в межах здійснення діяльності з надання фінансових послуг, зазначених у підпунктах 2, 4, 6 частини першої статті четвертої цього Закону, якщо сума заборгованості (за основною сумою та відсотками, а для фінансового лізингу - сума лізингових платежів, які має сплатити лізингоотримувач) за такими кредитними операціями дорівнює або перевищує 10 тисяч гривень. Інформація про кредитні операції банків, щодо яких Національним банком України прийнято рішення про віднесення їх до категорії неплатоспроможних або про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію, подається до Кредитного реєстру Фондом гарантування вкладів фізичних осіб безпосередньо або уповноваженою особою Фонду у разі делегування їй повноважень.

3. Перелік інформації, яка подається до Кредитного реєстру Фондом гарантування вкладів фізичних осіб безпосередньо або уповноваженою особою Фонду у разі делегування їй повноважень, визначається окремими нормативно-правовими актами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб за погодженням з Національним банком України.

Перелік інформації, яка подається до Кредитного реєстру окремими категоріями кредиторів, визначається спеціальними законами та може бути обмежений нормативно-правовими актами Національного банку України.

Порядок подання інформації до Кредитного реєстру та видалення інформації з Кредитного реєстру визначається Національним банком України.

4. Кредитор та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб безпосередньо або уповноважена особа Фонду у разі делегування їй повноважень зобов'язані передавати до Кредитного реєстру інформацію, передбачену спеціальними законами, не пізніше дня, наступного за днем укладання угоди щодо здійснення кредитної операції, суттєвого погіршення кредитної якості кредитної операції у

відповідності до вимог, встановлених Національним банком України, погашення або припинення зобов'язання за кредитною операцією, та оновлювати інформацію, передбачену спеціальними законами, станом на перший день місяця, наступного за звітним, не пізніше одинадцятого робочого дня місяця, наступного за звітним. Інформація, що передається до Кредитного реєстру кредитодавцями та Фондом гарантування вкладів фізичних осіб або уповноваженою особою Фонду у разі делегування їй повноважень, у тому числі та, що ідентифікує боржника, обробляється з метою сприяння фінансовій стабільності, здійснення нагляду за кредитодавцями та забезпечення кредитодавцями оцінки кредитного ризику для захисту інтересів їх вкладників та інших кредиторів, у межах реалізації державної політики з питань національної безпеки України в економічній сфері.

5. При здійсненні кредитної операції та укладанні відповідного договору кредитодавець зобов'язаний отримати згоду боржника - фізичної особи про передачу інформації до Кредитного реєстру. Відсутність такої згоди боржника - фізичної особи має наслідком відмову кредитодавця в укладенні договору та здійсненні кредитної операції. Кредитодавці передають інформацію до Кредитного реєстру без необхідності отримання на це згоди боржника - юридичної особи, при цьому письмово повідомивши про це боржника - юридичну особу. Інформація про інших пов'язаних з боржником осіб, відомості щодо яких кредитодавець передає до Кредитного реєстру відповідно до цієї статті, передається без необхідності отримання на це згоди таких осіб, при цьому боржник повідомляє цих осіб про передачу даних стосовно них до Кредитного реєстру. Боржник має право отримати на безоплатній основі у кредитодавця інформацію щодо того, яка інформація стосовно інших пов'язаних з цим боржником осіб була передана кредитодавцем до Кредитного реєстру.

6. Боржник та інші особи, інформація стосовно яких міститься у Кредитному реєстрі (далі в цій статті - заявник), мають право доступу до даних про себе та до відомостей щодо запитів на отримання таких даних стосовно них у порядку, визначеному законодавством про захист персональних даних та нормативно-правовими актами Національного банку України. Національний банк України зобов'язаний протягом п'яти робочих днів з дня отримання заяви заявника безоплатно надати йому інформацію з Кредитного реєстру або повідомити про відсутність у Кредитному реєстрі інформації стосовно нього у визначеному нормативно-правовими актами Національного банку України порядку.

У разі незгоди з інформацією, що міститься стосовно нього у Кредитному реєстрі, заявник має право звернутися до Національного банку України із заявою про виправлення чи видалення такої інформації з Кредитного реєстру. У разі отримання заяви заявника про виправлення чи видалення інформації стосовно нього з Кредитного реєстру Національний банк України на час перевірки інформації позначає інформацію про кредитну операцію боржника відповідною позначкою та протягом п'яти робочих днів з дня отримання заяви звертається до кредитної установи, яка надала інформацію до Кредитного реєстру, для її уточнення або до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб чи уповноваженої особи Фонду у разі делегування їй повноважень, якщо інформація була надана банком, щодо якого Національним банком України прийнято рішення про віднесення його до категорії неплатоспроможних або про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію.

Кредитодавець або Фонд гарантування вкладів фізичних осіб чи уповноважена особа Фонду у разі делегування їй повноважень протягом 15 робочих днів з дня звернення Національного банку України зобов'язані передати уточнену інформацію до Кредитного реєстру або надати вмотивовану відмову у внесенні змін до Кредитного реєстру. Національний банк України залишає інформацію без змін та знімає з неї позначку у разі підтвердження кредитодавцем або Фондом гарантування вкладів фізичних осіб чи уповноваженою особою Фонду у разі делегування їй повноважень інформації, що заперечується. У такому разі заявник у порядку, визначеному Національним банком України, має право на включення до інформації стосовно себе у Кредитному реєстрі коментаря обсягом не більше 100 слів щодо інформації, що заперечується, а Національний банк України зобов'язаний долучити цей коментар до інформації стосовно заявника.

Національний банк України не пізніше двадцять першого робочого дня з дня одержання заяви зобов'язаний повідомити заявника про зміну інформації стосовно нього у Кредитному реєстрі та надати витяг з Кредитного реєстру, що підтверджує внесення змін до такої інформації. Повідомлення надається заявнику в письмовій формі, якщо у заяві заявника не передбачено іншої форми повідомлення.

Національний банк України у разі вмотивованої відмови у внесенні змін до Кредитного реєстру стосовно заявника кредитодавця, який надав інформацію до Кредитного реєстру, або Фонду гарантування вкладів фізичних осіб чи уповноваженої особи Фонду у разі делегування їй повноважень надсилає заявнику копію такої вмотивованої відмови. У разі ненадання кредитодавцем, який передав інформацію до Кредитного реєстру, або Фондом гарантування вкладів фізичних осіб чи уповноваженою особою Фонду у разі делегування їй повноважень відповіді у встановлений цією статтею строк Національний банк України вилучає або змінює інформацію, що заперечується заявником, та інформує заявника про ненадання відповіді. Заявник має право оскаржити дію або бездіяльність кредитодавця, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб чи уповноваженої особи Фонду у разі делегування їй повноважень або Національного банку України до суду.

7. Національний банк України у встановленому ним порядку надає кредитодавцям доступ до наявної інформації з Кредитного реєстру про кредитні операції боржника. Така інформація надається кредитодавцю лише щодо боржників (та/або їх пов'язаних осіб), якщо вони є боржниками (та/або їх пов'язаними особами) цього кредитодавця, або за наявності документально підтвердженого звернення особи щодо наміру здійснити активну операцію з цим кредитодавцем.

Перелік інформації, яка надається з Кредитного реєстру окремим категоріям кредитодавців, визначається спеціальними законами та може бути обмежений нормативно-правовими актами Національного банку України.

8. Національний банк України використовує інформацію з Кредитного реєстру для аналізу стану фінансової системи з метою сприяння фінансовій стабільності у визначеному його нормативно-правовими документами порядку, зокрема з дотриманням вимоги щодо обмеження використання інформації, що містить дані, які ідентифікують боржника або іншу особу.

9. Кредитодавець отримує інформацію з Кредитного реєстру без права передачі її третім особам. Національний банк України не має права передавати інформацію з Кредитного реєстру третім особам, крім випадків, визначених законом.

Використання кредитодавцями та Національним банком України інформації з Кредитного реєстру для інших цілей, ніж передбачені законом, забороняється.

10. Інформація у Кредитному реєстрі зберігається безстроково, крім інформації про кредитні операції, зобов'язання за якими виконані боржниками в повному обсязі або зобов'язання за якими припинені. Інформація про кредитні операції, зобов'язання за якими виконані боржниками в повному обсязі або зобов'язання за якими припинені, видаляється Національним банком України у визначеному ним порядку з Кредитного реєстру протягом 30 календарних днів після отримання інформації від кредитної установи про погашення кредиту або припинення зобов'язання.

Національний банк України надає кредитним установам доступ до Кредитного реєстру в режимі реального часу на безоплатній основі.

Стаття 39. Коригувальні заходи та заходи впливу

1. Регулятор повинен застосувати коригувальні заходи та/або заходи впливу адекватно вчиненому порушенню або рівню загрози у разі виявлення за результатами нагляду:

1) обставин і ризиків, що негативно впливають або можуть негативно вплинути на фінансовий стан надавача фінансових послуг, недоліків або вразливих компонентів у його діяльності, в тому числі якості корпоративного управління, систем управління ризиками та внутрішнього контролю; та/або

2) порушення надавачем фінансових послуг або іншою особою, яка може бути об'єктом нагляду Регулятора відповідно до цього Закону спеціальних законів, законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, нормативно-правових актів та вимог Регулятора; та/або

3) здійснення ризикової діяльності, яка загрожує інтересам клієнтів чи кредиторів надавача фінансових послуг; та/або

4) застосування іноземними державами або міждержавними об'єднаннями, або міжнародними організаціями санкцій до надавача фінансових або супровідних послуг чи власника істотної участі у фінансових установах, що становлять загрозу інтересам клієнтів та кредиторів надавача фінансових або супровідних послуг та/або стабільності фінансової системи.

Вибір адекватних заходів впливу, які застосовуються до надавача фінансових або супровідних послуг або іншої особи, яка може бути об'єктом нагляду Регулятора відповідно до цього Закону, спеціальних законів та нормативно-правових актів Регулятора, має здійснюватися з урахуванням:

- 1) характеру допущених порушень;
- 2) причин, які зумовили виникнення виявлених порушень;
- 3) особливості виду діяльності на ринку фінансових послуг, характеру і обсягів послуг, які надаються;
- 4) загального фінансового стану надавача фінансових або супровідних послуг;
- 5) оцінки можливих негативних наслідків для клієнтів і кредиторів.

2. Коригувальні заходи полягають у рекомендації надавачу фінансових або супровідних послуг вчинити певні дії або утриматись від вчинення певних дій з метою усунення обставин або уникнення ризиків, які можуть негативно впливати на її фінансовий стан та/або на дотримання прав та інтересів клієнтів. Коригувальні заходи мають рекомендаційний характер, при цьому їх невиконання є підставою для віднесення, з метою здійснення нагляду, надавача фінансових або супровідних послуг до більш ризикової категорії у відповідності до ризик-орієнтованого підходу.

3. Перелік можливих до застосування Регулятором коригувальних заходів та заходів впливу встановлюється спеціальними законами, порядок та умови їх застосування встановлюються спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора.

4. Рішення Регулятора про застосування заходу впливу може бути оскаржене в судовому порядку, виключно з метою встановлення законності такого рішення. Оскарження не зупиняє виконання рішення.

Стаття 40. Припинення діяльності з надання фінансових послуг

1. Припинення діяльності з надання фінансових послуг може відбуватись у добровільному або примусовому порядку.

2. Процедура та особливості припинення діяльності із надання фінансових послуг визначається законом.

РОЗДІЛ V. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ